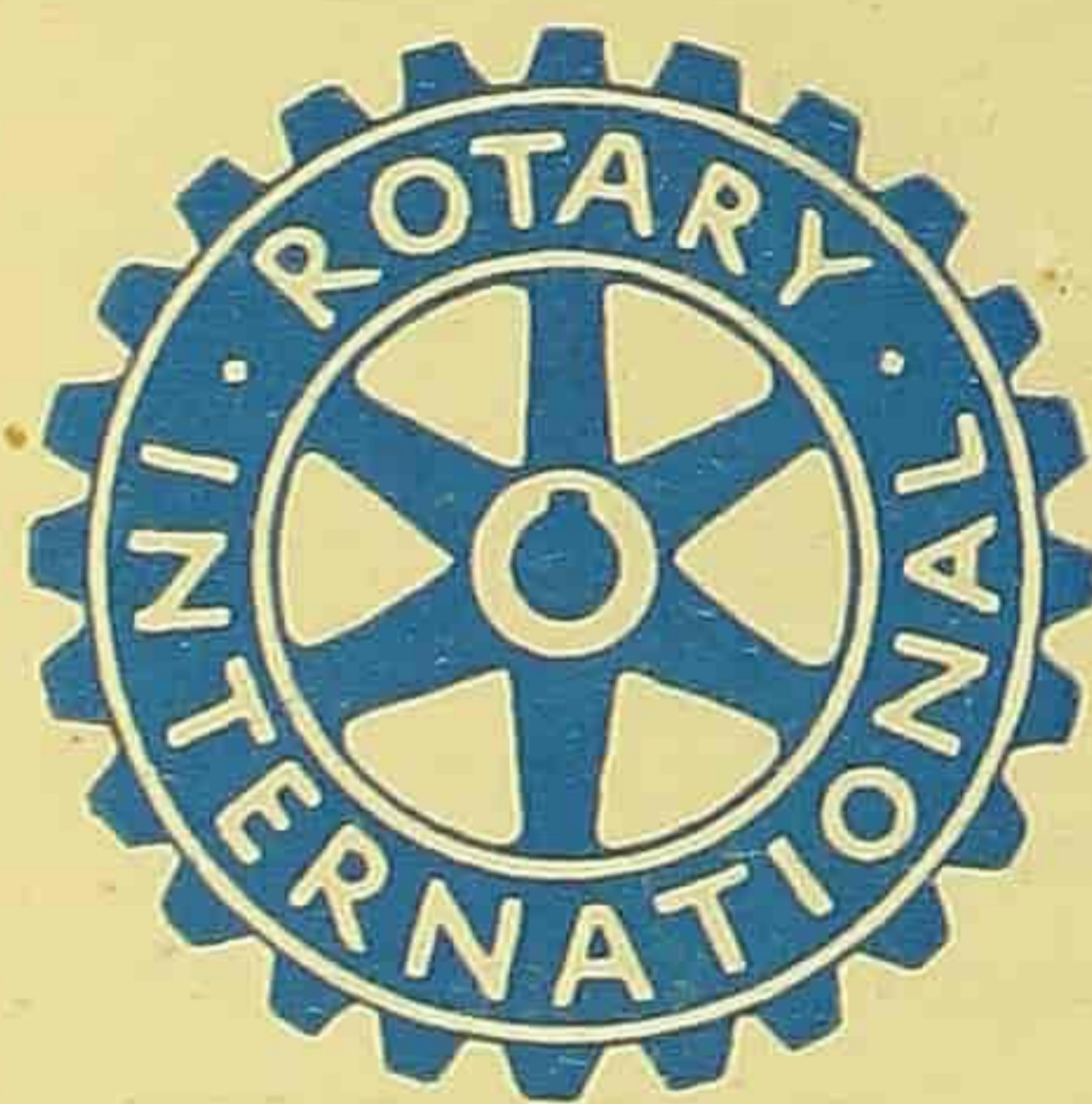

POŠTARINA PLAĆENA U GOTOVU.

JUGOSLAVENSKI ROTAR

ZAGREB

DECEMBAR

1939

S A D R Ź A J:

ŠESTO MJESEČNO PISMO GUVERNERA

ZAGREB VAS POZIVA. Pretsjednik Josip Horvat

SLUŽENJE U KLUBU. Tom Warren

SLUŽENJE ZAJEDNICI. Kendall Weisinger

POZDRAVNA RIJEČ GUVERNERA NA SASTANKU BUGARSKO-
JUGOSLAVENSKOG MEDJUDISTRIKTOG KOMITETA

DRUGI SASTANAK BUGARSKO-JUGOSLAVENSKOG MALOG
KOMITETA. Dr Ilija Pržić

SAOBRAĆAJNI PROBLEM BALKANA. Slavko Sirišćević

NAŠI POKOJNICI

PORUKA PORTSMOUTH-U IZ JUGOSLAVIJE

NAŠI SARADNICI

IZ NAŠEGA DISTRIKTA:

Promjene u članstvu — Rotarske radosti — Rad naših klubova —
Prisustvovanje na klupskim sastancima — Gdje otsjedaju i gdje se
sastaju Rotari — Iz rotarske privrede.

UREDNIK: ING. RADOVAN ALAUPOVIĆ, GUVERNER 77. DISTR.,
ZAGREB, GJORGJIĆEVA ULICA BR. 9, TELEFON 60-72

IZLAZI SVAKOG 15-OG U MJE-
SECU — CIJENA GODIŠNJE
DINARA 144 — BROJ DIN 12

ŠESTO MJESEČNO PISMO

Dragi brate pretsjedniče,

Dragi brate tajniče,

Draga braćo rotari,

stara crkvena pjesma kazuje: »Andjeli mu služahu, novu pjesmu pjevahu«. Bilo je to u ono doba kad je Cesar Augustus izdao zapovijest da se popiše narod silnoga rimskog carstva. Svako je morao poći u grad gdje se je rodio. Uputio se je tako i Josip iz Galileje iz grada Nazareta sa svojom zaručnicom Marijom u gradić Betlehem. Ne nadjoše nigdje konaka pa se skloniše u nekoj staroj štali. U njoj se je rodilo prvorodjeno dijete Isus. Majka ga povila u pelene, položila na slamu u jasle. Bila je ledena zimska noć. I u toj studenoj noći sašla je s neba božanska ljubav na zemlju. Nebesa su je dopratila svjetlošću, andjeli s pjesmom: »Slava Bogu na visini, mir ljudima na zemlji dobre volje«. Nisu te nove i dosada nečuvene pjesme slušali carevi i kraljevi, silni i moćni na zemlji ovoj. Nisu ni učeni svećenici i farizeji. Slušali su je prvi priprosti pastiri sa svojim pitomim stadom. I došli su prvi da vide čudo novo i da ga dalje razglase, da siromašne darove svoje, blago ovaca svojih, prinesu tako dugo očekivanom Spasitelju i Mesiji. Oni, ubogi i siromašni, došli su k Njemu siromašnom, u razdrtoj i pustoj štali rodjenom.

Božić. Koliko se milih i dragih i nikad nezaboravljenih uspomena iz naše rane mladosti i djetinjstva veže uz taj najdraži i

najmilji blagdan. S kolikim veseljem čekaju ga draga i nevina dječica! Izlaze nam pred oči žive i svježije slike i uspomene. Iskrsava naš roditeljski dom. Sve je u mirnom i svetom raspoloženju. Namirena je i nahranjena osobito pažljivo i nijema stoka. Unesen je na djedovsko ognjište badnjak i slama. I mali Isus je ležao na tvrdoj slami. Kad se spusti mrak, plamte na ognjištu badnjaci posuti žitom, zaliveni vinom. Gori božićna svijeća. Ona sja mnogo milijim i pitomijim svijetlom nego obično. Pa i zvijezde u toj svetoj noći sjaju svjetlije, mirnije. I gora i dolina se smiruju. I putovi nisu u ovoj noći strašivi. Ni sjene nisu tako hladne i tanke. A kako je istom kad na Božićnom drvetu, okićenom svime i svačime, plane toliko svjećica, a ispod njega nanizali dobri roditelji Božićne darove za dobru i poslušnu dječicu! I u našim dušama obnavlja se djetinjstvo, i mi proživljujemo »čudo novo«. Mir se vraća u duše naše, sa srca se skidaju svakidašnje brige. Božić je dan mira, dan i praznik ljudi dobre volje. Zaboravlja se neprijateljstvo, uvrede, mržnja i omraza. Ljudi se ljube i cjelivaju da se makar na taj veliki dan poslušna glas nove pjesme andjela, da se osjeti da je s nebesa poslan Onaj koji je donio ljubav s krila Božjega, ljubav i mir.

Braćo rotari našega distrikta i širom velikog svijeta po svim kontinentima, zapalimo i mi u srcima i dušama svojim blagosloveni badnjak i veselo božićno drvo. Okitimo ga svim idealima, plemenitim željama i težnjama što nas sve skupa veže i okuplja u jednu zajednicu, u rotarsku porodicu. Vi svi znate da rotarstvo nije neka filozofska akademija, ali nije ni udruženje s nekim ličnim ciljevima, s nekom sebičnom svrhom. Rotarstvo teži da na praktičan način ožive i u stvarnost privede sve ono veliko, dobro i plemenito u ljudskom srcu i u ljudskoj duši. U tom nastojanju dva su znamenita faktora: prijateljstvo, svojstveno na prvom mjestu nama rotarima, pa pogledi na život i svijet, kako nas rotarstvo uči. Ima nešto utilitarizma u onom: Ko drugome služi, — sebi služi. Ali rotarski ideal penje se do onoga: *Ž i v o t j e s l u ž e n j e*. Samo taj ideal nesmiije nikada izgubiti s vidika stvarnosti.

Sastaju se i inače znanci i prijatelji: veže ih rod i krv, davno poznanstvo, poslovni interesi itd. U rotarskim krugovima sastaju se ljudi raznih zvanja i poziva, raznih društvenih položaja. Nije to samo prijateljstvo spolja. Ono je vezano jakim nutarnjim ve-

zama. Predavanja iz različitih struka, referati, rasprave i diskusije o pojedinim pitanjima otvaraju srca i duše naših drugova i prijatelja u klubu, njihovo znanje i mišljenje o ljudima, narodima i svijetu, njihove poglede na sva narodna i međunarodna pitanja, na zamršene probleme čitava ljudskoga rada i nastojanja. To su predavanja ljudi stručnih, s golemim znanjem i iskustvom. Rotar Thomas Mann je rekao: »Rado sam postao rotar, jer, kad pogledam kako su svestrano rotarski klubovi sastavljeni i u njima organizovani ljudi tolikih struka i poziva, siguran sam da ću u tim klubovima naći obilje potsticaja, da ću mnogo naučiti.« I još naponase. U našim klubovima uči se poštivanje tudjega mišljenja i shvatanja, prosijeca se put zbližavanju, upoznavanju i razumijevanju među svima ljudima i svima narodima. Mir svima i svakome! Nije nebeska svjetlost prije toliko i toliko stotina godina obasjala samo mali Betlehem, zapuštenu štalicu i sirotne pastire. Ona je dovela i mudrace da se poklone djetetu u jaslicama, ljubavi, čednosti, služenju malim i potrebnim. Ona se je razlila nad čitavim svijetom i kolikogod se ta svjetlost ljubavi, mira i bratstva kroz blizu dvije hiljade godina probija mučno i teško kroz crne i mračne oblake sile i krvi, ona će nadvladati konačno bijesne vjetrove, krvave oblake, mrak i tminu i izvešće na vedro nebo sunce milosti i ljubavi, pravde i istine. Ko u to ne vjeruje, ne vjeruje ni u budućnost i opstanak roda ljudskoga.

Sjaj Bože i Božiću svima nama, kućama i porodicama našima, selima i gradovima, čitavu rodu našem. Sjaj Bože i Božiću čitavom svijetu. Smiri narode, obori silu i nepravdu, jer Ti si istina, pravda i ljubav vječna.

1. Bugarsko-jugoslavenski međudistriktni komitet,

sastao se je 12 i 13 novembra ove god. u Beogradu. Potanji izvještaj i rezolucije donosimo u ovom broju iz pera pretsjednika Jugoslavenske grupe rotara dr. Ilije Pržića. Mislim da nije potrebno napose isticati od kolikog su značenja baš u današnja vremena ovakovi rotarski sastanci na kojima se jača rotarska saradnja, pogotovo između susjednih i bratskih naroda. Hvala beogradskom klubu koji je sa svoje strane učinio sve te

se je ovaj sastanak održao u najljepšem znaku rotarstva i prijateljstva!

2. Kandidatura pretsjednika R. I. za 1940/41

Obaviješten sam da je Rotary klub Santiago de Chile istakao kandidaturu rotara don Manuela Gaeta Fagalde za pretsjednika R. I. za godinu 1940/41, dok je Rotaryklub Havana u zajednici sa klubovima 25. distrikta (Cuba) postavio kandidaturu rotara Felipe Silva.

3. Medjugradski rotarski sastanci

Mnogi naši klubovi priredili su dosada vrlo uspjele medjugradske sastanke. Hvala im. Ponovno molim u smislu moga poziva na ovogodišnjoj bledskoj konferenciji da bi i ostali klubovi nastojali da što skorije upriliče takove drugarske i korisne sastanke.

4. Premještaj rotara

Dogadja se često da mnogi naši odlični članovi budu ili premješteni ili po svom pozivu i poslu presele u koji drugi grad. Molim klubove da u takovom slučaju vode brigu o tim članovima, jer je svakako u interesu našeg pokreta, u koliko nisu na putu kakove načelne smetnje, da ih privedu u svoje kolo.

5. Izvještaji sa rotarskih skupština za upotrebu kao priručnici.

Neće škoditi, ako častništvo klubova potsjetimo na bogatstvo materijala koji se nalazi u knjizi izvještaja sa godišnjih skupština R. I. (*The Convention Proceedings Book*) i to ne samo u knjizi tekuće godine već i u knjigama prijašnjih godina. Ovi svesci pružaju takodjer i odličan materijal za sastanke komiteta. Naravno, neko mora imati osjećanja koji će se materijal izabrati za predavanja ili diskusije, kako će se taj materijal zgodno prikazati, i ko će biti odredjen da o njemu povede raspravu itd. Ali rotari su ljudi kulturni iiskusni, sposobni za vodstvo i sa takovim izvorom dobrog materijala neki od njih stvaraju čudesu. Zašto i drugi ne bi mogli to isto činiti?

6. Službene posjete klubovima

U vremenu od 15 novembra do 15 decembra posjetio sam klubove u Brčkom, Osijeku i Banjoj Luci. Namjeravam do kraja decembra posjetiti klubove u Slavonskom Brodu, Vukovaru, Subotici, Somboru i Novom Sadu. Do kraja januara iduće godine mislim da ću obići i sve ostale klubove.

7. Prisustvovanje na klupskim sastancima

Prosječna posjeta u mjes. oktobru penje se od 68.17% na 74.40%. Prosječna posjeta u mjesecu novembru vidi se iz priložene tabele (prisustvovanje na klupskim sastancima). Najbolju posjetu u mjesecu novembru iskazuje Rotary klub Slavonski Brod sa 91.60%. Čestitamo.

Nova godina

»Idu danci kao sancij, a godišta kao ništa.« Izmiče u nepovrat i stara godina 1939, a ostavlja za sobom u mrsku baštinu strašne ratove kojima niko danas ne vidi ni kraja ni konca, kao ni teških posljedica za čitav rod ljudski. Odlazi u vječnost, pokopana i natopljena krvlju tolikih ljudskih snaga i života, oborenih i razvaljenih tekovina, znoja i truda tolikih vijekova. Ostavlja nam strah i neizvjesnost, otvara jazove, strmenite i duboke, opasne i nemilosrdne, i niko ne zna, kako će se prebroditi. »Od kuge, glada i rata oslobodi nas, Gospode«. Stotine i stotine godina molili su to skrušeno naši djedovi i očevi. A kroz stotine i stotine godina morale su nas ljute bolesti, bio nas je glad, bjesnili su ratovi, ginuli smo i ostavljali puste domove, selili i rasipali se hladnom tudjinom. Očuvaj nas, Bože, tih zala u budućnosti. Daj da nam stoje mirna polja, da u miru vidamo barem stare rane iz prošloga rata. Mnoge su još otvorene i bole. I kako je ova godina zacrnila, zamračila, u teške brige bacila staro i mlado, neka nam nova godina donese vedrinu, povрати mir na zemlji, neka umudri i urazumi sve da se ratom i krvlju ne rješavaju teški nacionalni i privredni problemi i da ratovi ostavljaju iza sebe duboke i krvave tragove, jačaju mržnju među narodima i želju za osvetom.

Braćo rotari, što god nam donese nova godina, u kakovogod nas iskušenje baci, mi ćemo znati vršiti svoje plemenite rotarske dužnosti u miru i ratu. Naš je put pravedan i istinit, naš je život

posvećen služanju. I služićemo, pa kakogod bilo, odano i predano, jer samo tako ispunjavamo svoje rotarske i ljudske dužnosti. Pa, ojačani vjerom u plemenitost naših ciljeva i težnji, dočekajmo smjelo i junački novu godinu !

Neka nam svima bude sretna.

Sa srdačnim rotarskim pozdravom

*Ing. R. ALAUPOVIĆ,
guverner 77 distrikta R. I.*

Pred zagrebačkom katedralom.

ZAGREB VAS POZIVA

NA DISTRIKTNU KONFERENCIJU

77. ROTARSKOG DISTRIKTA KOJA SE ODRŽAJE

4. i 5. V. 1940.

Kad je distriktna konferencija 77. rotarskog distrikta na Bledu u svibnju 1939. zaključila da se slijedeća distriktna konferencija održi početkom svibnja 1940. u Zagrebu, Rotary Klub Zagreb primio je taj zaključak kao veliko rotarsko odlikovanje. Svaka počast obvezuje, svako odlikovanje nameće i dužnost. Rotary Klub Zagreb, svijestan njezine težine, radosno je prihvaća.

»Na mucu se poznaju junaci«, veli stara narodna mudrost. Bolna, raskrvavljena srca rotari cijeloga svijeta proživljuju tragediju suvremenoga čovjeka, tragediju, protiv koje je bila upravljena sva njegova djelatnost. Historijski ciklon ništi mnoge marne nadobudne rotarske distrikte, deseci tisuća rotara u svijetu, kao vjerni pripadnici svojega naroda, svakog trenutka očekuju prinijeti najveću žrtvu. Oni pak rotari, koji nijesu morali dosele zamijeniti svoje mirno zvanje vojničkim, u duhu ideala rotarskih dvostrukim žarom i predanošću moraju prionuti k svojim idealima služenja, da, koliko je u njihovoj moći, pridonesu ublaženju općega jada i spreme se za dane kad će trebat graditi nov život na razvalinama moralnih i materijalnih vrednota.

I upravo u ovo vrijeme, koje je toliko u neskladu, toliko protivno naziranju rotarskoga pokreta, rotari mora da stisnu svoje redove. Nijedna distriktna konferencija rotarstva 77. distrikta nije se još nalazila pred tako sudbonosno aktuelnim zadacima kao buduća konferencija u Zagrebu. Da ona uspije izvršiti dolično taj svoj posao, potrebna je pomoć svih rotara. Zagrebački Rotary Klub započeo je već rad na organizovanju konferencije. Želja je njegova da čim više rotara pristupi radu konferencije, a, koliko je u njegovoj moći, učinit će sve da boravak braće rotara u Zagrebu bude što ugodniji i lišen tehničkih briga oko boravka, u skladu sa starim tradicijama hrvatskoga i zagrebačkog gostoprimstva, kako bi se braća učestnici konferencije mogli čim više posvetiti radu. Želja je Rotary Kluba Zagreb kao organizatora buduće distriktne konferencije, da ona postane manifestacijom snage i stvaralaštva

rotarstva 77. rotarskoga distrikta, dokaz, kako rotarstvo, u skladu s načelima svojim, služi svojoj zajednici u ovima kobnim vremenima. Konferencija u Zagrebu bit će tako i ispovijest čvrstoga vjerovanja u pobjedu rotarskih ideala, u pobjedu Dobra nad Zlom.

Rotary Klub Zagreb poziva braću rotare cijeloga 77. rotarskoga distrikta na taj rad i na tu manifestaciju, uvjeren, da bratski poziv, naročito u naše dane, ne može ostati neuslišan.

JOSIP HORVAT

pretsjednik Rotary Kluba Zagreb
za god. 1939/40.

Pogled na Zagreb sa katedrale.

SLUŽENJE U KLUBU

*Prema izlaganjima potpredsjednika R. I. Tom Warrena
prigodom ovogodišnje skupštine u White Sulphur Springs, U. S. A.*

Treba mi napomenuti odmah na početku današnjih prijedpodneva da pred skupštinu dolazim sa stvarnim osjećanjem odgovornosti. Nije prvi put da govorim pred skupštinom, no imam osjećaj da govorim drugovima koji su izabrani za misionare u obavljanju nekoga posla u toku slijedećih 12 mjeseci. Budući da smo mi koji šaljemo ove poslanice širom svijeta, obični ljudi, smatram da nam je dužnost pripaziti dobro na ono što govorimo i što činimo na ovoj skupštini, te u tom smislu želim da započnem svoje razlaganje.

Ne stidim se nimalo ustvrditi da sam kršćanin. Imam osjećaj da u vremena, kada se je velika vijest širila svijetom, nije bilo ljudi visokih položaja, moći i bogatstva kojima bi bio povjeren važan rad, nego su to bili jednostavni ljudi, slični Vama i meni. A ipak je širenje nauke Kristove izdržalo vijekove i vijekove.

Prisustvujući sada po treći put na skupštini, ja sam impresionisan osjećajem misionarstva koje je povjereno Vama i meni. Mi smo izabrani da obavljamo važan posao, te iza toga da na raznim dijelovima svijeta širimo poslanicu.

Budem li pozvan ikada i četvrti put na skupštinu, možda ću umjeti da Vam još bolje sve željeno razložim. Sjećam se jedne priče koju sam čuo u školi mojega grada. Učitelj nam je pričao o nekom rimskom stražaru koji je jednoga jutra prije doručka preplivao rijeku Tibar tri puta. Jedan od nas dječaka prasnuo je u smijeh, a učitelj je na to upitao, zašto se smije? Učenik je odgovorio: »Ta zar on nije bio priličan nespretnjaković, kada je preplivao samo tri puta? Da je plivao četiri puta, bio bi se povratio onamo, gdje mu je bila odjeća«.

Medjutim imam danas da Vam kažem druge stvari, i to je bilo samo malo udaljenje od predmeta. Kao jednostavan Englez koji ljubi svoju domovinu, te koji je pristupio u Rotary sa željom da pokuša i da pomogne u širenju bratstva medju ljudima, bez kojega bi ovaj svijet bio zaista neplodna pustinja, želim da zahvalim mojim američkim prijateljima za naročitu ljubaznost koju su ukazali posljednjih dana mojim sunarodnjacima. Činim to sa čednošću, jer nemam prava da govorim u njihovo ime. Medjutim predjimo na povjereno mi razlaganje o služenju klubu.

Pretsjednik George rekao je danas ujutro da je potrebno zagledati se dobro u budućnost rotarstva, te uzeti u razmatranje današnja promjenljiva vremena. Jest, ne sumnjajmo u to, vremena su promjenljiva. Mi gradimo povijest, a povijest danas utiče na svakoga čovjeka, ma gdje mu život bio bačen. Stoga moja današnja poslanica glasi: Da li se s rotarstvom računa u

ovim promjenljivim vremenima? Da li imamo uticaja na promjene koje se svijetu spremaju neizbježno u ovom času? Moj odgovor glasi: Služenje klubu, — jer na rotarstvo se može računati samo onda, ako se osvježuje novim ljudima od značaja, znanja i žara. To međjutim nije samo moje mišljenje. Ima jedan američki novelist koji je kazao neku gorku riječ o rotarstvu, no polako i polako on je imao prilike da upozna ovaj pokret i s unutrašnje strane umjesto samo sa spoljašnje strane, kao što je to ranije bio slučaj. Stoga nije čudo da je, promijenivši svoje mišljenje, rekao: »Vjerujem da mir na svijetu i bratstvo medju ljudima donose u većoj mjeri organizacije ljudi slične rotarstvu, nego li što nam donose makinacije državnika«.

Smatram da je to istina. jer bratstvo ne možete da zamislite, ako sami u nj ne vjerujete. Želimo li stoga da u današnjim promjenljivim vremenima ubrzamo bratstvo medju ljudima, jasno je da moramo imati prave ljude unutar našega pokreta.

Ako nadjete nekog čovjeka koji pridonosi vrijednosti životu, Vi ćete u većini slučajeva ustanoviti da taj čovjek posjeduje neki uticaj, a da možda ni sam ne zna, odakle mu taj uticaj. On za nj često puta uopće i ne zna, no njegov uticaj ipak postoji. Takav čovjek prolazi putovima koji ga privlače; on slijedi svoju stazu i vjerovatno je da će izdržati, ma kuda išao i ma što radio. Vi možda znate što želim time kazati. Rotarstvo, ako je ispravno shvaćeno i primijenjeno na pravu vrstu ljudi, donosi veliki uticaj. No samo zaista pravo služenje klubu daje nam pravu vrstu ljudi i stvara pravu vrstu uticaja.

Mnogi od Vas, isto kao i ja, članovi ste organizacija koje imaju mnogo briga sa uvodjenjem i izborom ljudi za svoju organizaciju. Svuda dolazi najprije proces izbora, a zatim obrazovanja i potstreka. Gotovo sve ustanove koje se staraju za poboljšanje uslova života čovječanstva, osnovane su na toj filozofiji. One nastoje postići svoj cilj prema najboljem nahodjenju poput inspirisanoga križara koji želi da širi svoje ideje, svijesno ili nesvijesno, ma kuda putovao. Drugim riječima, takove organizacije kažu najprije: »Treba da Vas uhvatim. Zatim ćemo se brinuti da razbistrimo atmosferu u kojoj s Vama radimo. Brinućemo se iza toga da Vas stavimo pred zadatke koje treba da izvršite — a zatim se ne bojimo pustiti Vas same da lutate po svijetu«.

Nije li tako i u rotarstvu? Klub se brine za pripravu čovjeka, no čovjek je onaj koji treba da obavlja svoju dužnost.

To je ono što ja danas propovijedam, a što ja propovijedam uostalom i uvijek. Vi možete rotarstvo da odjenete najvišim i najplemenitijim ciljevima, no ono se ipak vraća na jednostavnu stvar: pravi čovjek, prava atmosfera, te konačno prepuštanje toga čovjeka svom vlastitom radu u svijetu. Stoga služenje klubu ima za mene veliko značenje.

Kada se neki čovjek pozove u rotare s misijom jednog visokoga cilja, prije nego li prijedje prag potrebno je naglasiti mu da su njegove dužnosti i odgovornosti veće nego li njegove povlastice. Naša su stremljenja velika«, običaj mi je govoriti takovom čovjeku. Unidjite u Rotary klub. Mi vjerujemo da ste Vi pravi čovjek za naše redove, no prije nego li unidjete, treba da Vam kažemo da očekujemo od Vas rad«. Samo na taj način mi ćemo potpuno izvršiti rotarski rad i dužnost. Mi mora da udahnemo svakome drugarstvo. Svatko treba da spozna, kako ga drugarstvo potiče na rad, jer je najveće zadovoljstvo obavljati neki posao za korist drugih. Istina je da će svaki novajlija nailaziti na velike poteškoće na svom putu, no rezultati će opravdati ove napore upravo kao što je to slučaj kod nekog dječaka, na kojemu je obavljena operacija slijepoga crijeva. Njegove prve riječi, kada je vidio bolničarku iza operacije, bile su: Da li je operacija bila uspješna?« — Ako novajliji ne naglasimo dovoljno njegove odgovornosti, tada smo promašili u našoj dužnosti.

Svaki predloženi novi član sakriveni je križar. Nije stoga potrebno naglasiti da rad oko izabiranja treba obaviti s vrlo brižljivim lučenjem. Samo oni koji ispravno njeguju svoje članstvo, razumjeće to. Potrebna su mnoga razglabanja i ispitivanja prije nego li se tko primi u članstvo. No upravo u tome se i sastoji bitnost našega pokreta.

Ponavljam da ne mogu dovoljno potcertati, koliko je potrebno da budući član bude upućen u svoje dužnosti. Jer mnogi su nas već ostavili samo zato što nisu bili dovoljno upućeni u svoje dužnosti, a mnogi pak zato, jer su nalazili da ih naš duševni vido-krug ne zadovoljava.

No još ima takovih koji u služenju klubu gledaju i vide samo mehanički vanjski dio našega pokreta. Da li može biti išta važnije od snage čovječjega duha za neku organizaciju koja nastoji da stremljenjem pojedinih misionara pomogne promicanju misli o novome svijetu. Samo djelovno služenje klubu može da nam dade prave ljude, a samo jedna moćna organizacija može da dade dovoljno energije takovim ljudima, kada se oni već nalaze unutar te organizacije. Ljudi, duh i program osnovi su služenja u klubu. Podaje li se ovim činjenicama drugorazredno značenje, tada smo neminovno promašili.

Ljudi budućnosti gledaće u našem stoljeću zaista jednu eru vrlo privlačnu, što ona zaista i jest. No njihov vidik imaće široke i sigurne perspektive, i oni će spoznati da smo izveli naročito značajno djelo u procesu razvitka svijeta. Mi koji se danas borimo da stvorimo tu istoriju te padamo iz jedne krize u drugu, ne možemo raspoznati, da li postizavamo odmah i uspjehe, ili će uspjesi tek slijediti. Još nas ima malo koji smo svijesni da krivine i okretaji sadašnjih modernih vremena imaju duboko djelovanje na budućnost Svečovjeka, ma gdje on živio. To može da

bude naglašeno bez ikakove pomisli na partizanstvo, jer istina je neutralna.

Ako su ova promjenljiva vremena činjenice — kao što zaista i jesu — što je zapravo pridonio ovaj pokret koji je uspio u manje od 40 godina raširiti svoje evandjelje diljem cijeloga svijeta? Svijetu je u njegovom toku možda danas više nego li ikada potreban duh služenja. Da li tu rotarska pomoć zaista nešto vrijedi? Ili su to samo neke zamišljene nade?

Odgovor se čini jasan. Ljudi od karaktera i znanja uvijek će vrijediti, pa ma djelovali u zajednici ili sami. Širom svijeta imade 200.000 s manje ili više lučenja izabranih ljudi koji su pripomognuti programom te sakupljeni s manje ili više brižljivosti, a koji bez razlike uživaju u drugarstvu, pristupnom svakomu koji osjeća toplinu za prijateljstvo ljudi. Ova snaga ne može promašiti u vrijeme, kada se misli i argumenti sudaraju svuda u svijetu.

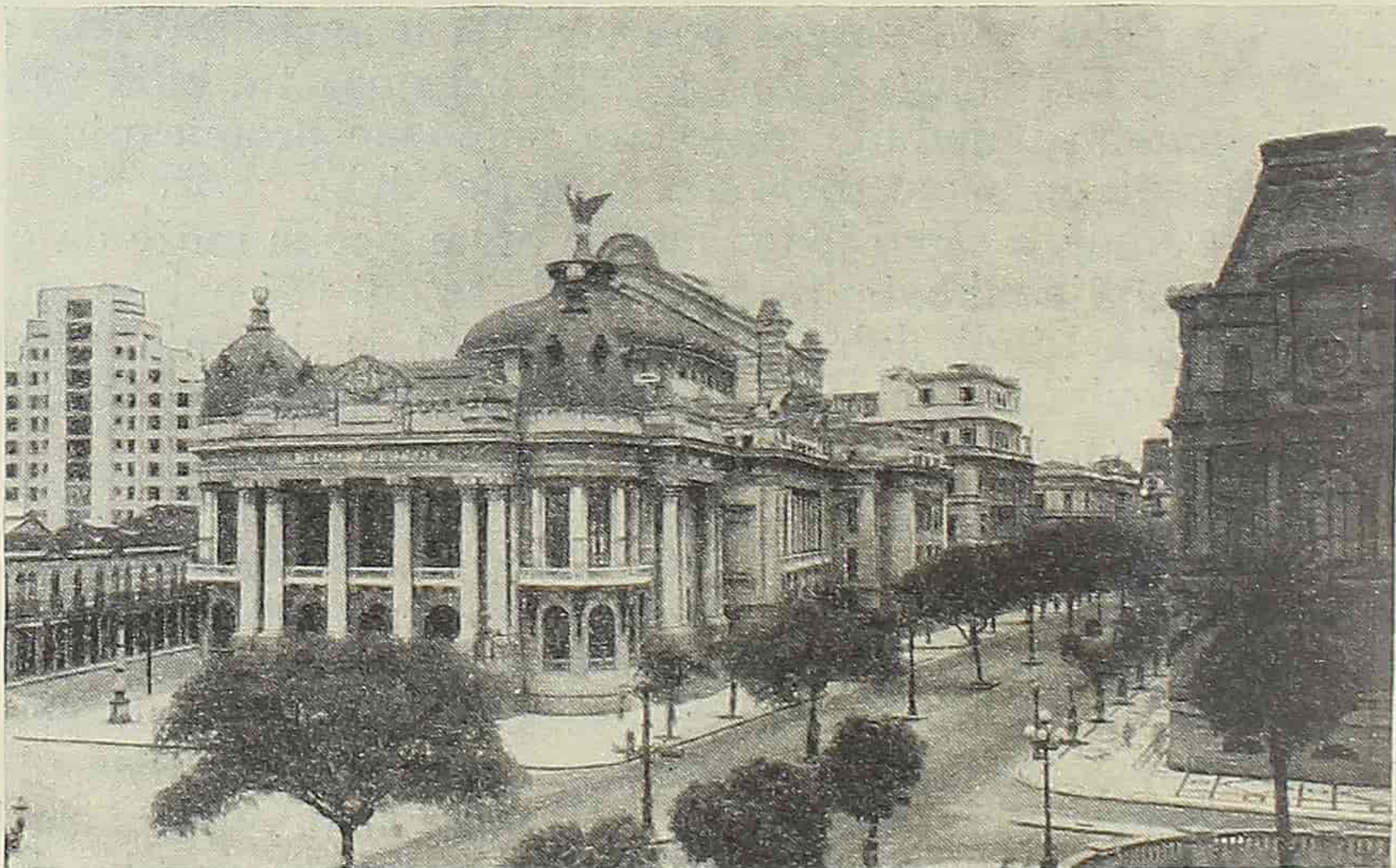
Moć ove snage je bezgranična. No koliko ona vrijedi danas, to ovisi u velikoj mjeri o služenju klubu u prošlosti.

Zar danas ne osjećate poziv na usrdno služenje klubu!

ROTARSKE RADOSTI

VRŠAC. — Brat Joca Georgijević izabran je za senatora. Srdačno čestitamo!

ZAGREB — Našem bratu Štefu Mlinariću našla se je unuka. Vječno mladom dedi srdačno čestitamo.

Gradski teatar — Rio de Janeiro

SLUŽENJE ZAJEDNICI

Kendall Weisinger, Atlanta, Georgia

Rotary klub je zajednica izabranih pojedinaca od kojih je svaki pojedinac ocijenjen kao vodeća ličnost u izvjesnom zvanju. Ljudska zajednica punim pravom očekuje mnogo od ove skupine zastupnika pojedinih zvanja baš na polju služenja zajednici.

Budući da klub kao cjelina ne može sudjelovati u izvodjenju raznih zadataka, to treba da rotari kao pojedinci budu što više djelovni za zajednicu. A da su oni zaista djelovni, dokazuje hiljadu primjera njihova sudjelovanja na svim poljima društvenih aktivnosti.

Svrha je Rotary kluba da članstvo inspiriše željom, kako bi se pojačala njegova individualna sposobnost za služenje. Daljnja je svrha klubu da potstrekava svoje članstvo na socijalnu savjesnost i aktivnost.

Iz takove grupe ljudi zajednica će, naravno, izabrati svoje vodstvo u slučajevima važnih poslova. Načelnik jednoga velikog grada u U.S.A. imenovao je nedavno odbor povjerenika kao upravu neke velike općinske bolnice, kojom je prije toga upravljao komitet savjetnika. Trojica od tih povjerenika bili su rotari, a jedan od njih bivši rotar. Pa eto to dokazuje da se iz članstva rotara može crpsti i neka korist. U aktivnostima služenja zajednici svaki je rotar vrlo djelovan, jer radi kao konstruktivni građanin, a konstruktivni građanin je onaj koji je vješt u svojem poslu, koji se služi znanstvenim metodima, te koji može da preuzme pouzdanički položaj.

Vještina je u tom da se sve obavi dobro.

Znanstveni metod traži odgovarajuću tehniku.

Pouzdančko mjesto zahtijeva inicijativu i smisao odgovornosti.

Praktički govoreći, sva služenja zajednici manje ili više stvar su povjerenja, jer su ta služenja dobrovoljne naravi, a motiv im je služenje, a ne zarada.

Konstruktivni je građanin onaj koji misli na trajnost stvari, te je prema tome više zainteresovan za posljedice u budućnosti nego li za prolazne potrebe neposredne sadašnjosti. Rotar treba da bude pionir služenja zajednici. On treba da je na čelu mnoštvu, radeći na polju koje još nije osvojeno. Rotar treba da posjeduje sposobnost, da zna razlučivati aktivnost od aktivnosti zajednici, u svrhu pravilnog ocjenjivanja važnosti pojedinih grana služenja zajednici. Ove su grane općenito klasifikovane i poredane ovako:

Zdravlje, uključivši odmor i stanovanje.

Odgoj, uključivši sportove i izgradnja karaktera.

Služenje društvu s isticanjem brige oko udovica s malom djecom.

Opća estetika svim ovim granama služenja zajednici jeste cilj pružiti svakom djetetu priliku da se razvije i dozrije do potpune ličnosti, osiguravajući time da buduća pokoljenja imaju bolji život nego li je današnji. Od vremena do vremena pojedinac rotar preuzima neko služenje zajednici, te svoju aktivnost vještinom i

finom tehnikom podiže na tako visoki standard da on postaje uzorom, a sam način njegova rada može da se proširi i preko granica.

Rad u korist sakate djece započeo je prije nekoliko godina u Ohio, U.S.A., te se je najprije proširio unutar države Ohio, a zatim, pod vodstvom svojih osnivača, postao je međunarodnim pokretom s velikim zadacima, djelovanjem, aktivnošću i mogućnostima. To je, uostalom, osnovno služenje. Tim nastojanjem su mnoga sakata djeca, osudjena da kroz život prodju kao bogalji, postala ipak produktivan elemenat, uklanjajući na taj način teret i brige s ledja društvu, a u isto vrijeme stvaranjem produktivnog služenja za one koji bi inače ovu sakatu djecu posluživali.

Pošto klub nadahnjuje i jača pojedine rotare u njihovom radu oko služenja zajednici, on tom radu daje takodjer i odobrenje i priznanje te potporu koju zaslužuju, a priznanje prijatelja jedno je od najvećih potstrekača u svijetu.

Mnogi primjeri vanrednih slučajeva služenja zajednici daju nam naslućivati, što će se jednoga dana u budućnosti moći ispuniti, kad rotarski ideali služenju prožmu stvarno srca ljudi.

Malo nas ima koji umijemo da procijenimo sve mogućnosti naših duševnih, fizičkih i intelektualnih sposobnosti. Istina je, svima od nas dan je dug samo 24 sata. Oni koji znadu da budu aktivniji u ta 24 sata, ti su i sposobni za velika djela. Žetva je tu, ali je malo radnika.

S više slobodnog vremena, poboljšanjem općeg stanja higijene, povećanom prosječnom dužinom života, imaćemo mnogo više prilike i mogućnosti da istaknemo sebe u svijetu te da na neki praktični način dokažemo da smo svi braća.

Poradi rasprostranjenog poznanstva medju ljudima dobre volje, rotar je u vanredno povoljnom položaju da može i te kako djelovati u služenju zajednici, jer on može da zatraži pomoć i potporu mnogih nadležnih pojedinaca medju članovima kluba.

U državi Teksas, U.S.A., obećao je neki rotar nabaviti 1000 stabala. Drugi je ta stabla odvezao na određena mjesta. Treći je nabavio alat. Dvanaestorica su isplatila nadnice radnicima koji inače ne bi imali posla. Rezultat toga zalaganja bila je jedna cesta koja je spajala dva grada, a ta cesta je dala povoda i potstreka za daljnje poljepšavanje i uređivanje kraja.

Ovakova saradnja obiluje i mnogim vrlo lijepim popratnim okolnostima u okviru prijateljstva, te uopće podupire razvijanje dubokih prijateljstava. Jer radeći zajednički, postizavamo rezultate koji znatno nadmašuju zbir učinaka koji bi bili izvršeni pojedinačno. Kada se neki teret snosi zajednički, on je lagan. U zajedničkom hodu i put je lagan. Zajednička je pjesma sladja, pa i igra u zajednici je ugodnija.

Prema tome ništa toliko ne ojačava duh, ne obogaćuje toliko iskustva i ne oplemenjuje toliko dušu kao zajednička suradnja dobrih ljudi s voljom za napredak.

Kada sadimo drveće na putovima i dajemo putniku hlada; kad liječimo bolesne; pomažemo siromašnima; ubrzavamo mir i međunarodni sporazum, — tada obavljamo onaj veliki duhovni rad koji nazivljemo rotarski ideal služenja.

POZDRAVNE RIJEČI GUVERNERA ING. RADOVANA ALAUPOVIĆA

ČLANOVIMA BUGARSKE GRUPE
BUGARSKO-JUGOSLAVENSKOG MEĐUDISTRIKTNOG
KOMITETA NA SJEDNICI BEOGRADSKOG KLUBA
DNE 13 NOVEMBRA 1939 GODINE.

Na ovom za nas rotare na slavenskom jugu znamenitom i važnom sastanku Bugarsko-jugosl. međudistriktnog komiteta u Beogradu, dozvolite da Vas braću rotare iz Bugarske pozdravim kao guverner 77 distrikta toplom, srdačnom i bratskom dobrodošlicom. Dobro nam došli kao najbliža slavenska braća, kao dragi i prvi susjedi s kojima nas veže tako usko duga i mučna prošlost robovanja tudjinu, krv i jezik i vitalni interesi narodni, kako se ne bi nikada više obnovilo i povratilo ono što nas je zajedno u ropstvo bacilo, ono što nas je dijelilo i rastavljalo i bratskom se krvlju skupo plaćalo. Ima naša narodna riječ koja kazuje, da nas Gospod na sudnjem danu neće u prvom redu pitati, kako smo živjeli sa svojim najbližim po rodu, nego kako smo živjeli sa svojim susjedom.

Bog i priroda dali su nam krasnu i svakim obiljem bogatu zemlju. Stari su nam ostavili praiskonsku svetu vatru na našim ognjištima. Dok je Evropa čamila u crnom mraku i neznanju, sveta braća Ćiril i Metod udarili su na našem jugu osnove i temelje našoj zajedničkoj kulturi i prosvjeti, unijeli su u crkvu naš stari slavenski jezik i slavensko pismo. Na našem tlu zapaljeni su prvi plamenovi novog preporoda i renesanse čitavog zapada.

Čuvajmo taj sveti amanet daleke prošlosti, povežimo što tješnje veze kulturne i prosvjetne, ekonomske i socijalne od Jadranskoga do Crnoga mora i ostavljajmo svojim mladim pokoljenjima u baštinu sve ono lijepo i veliko i zajedničko, a zametnimo krv i rane i sve nebratsko i dušmansko među nama.

Rotarstvo je upisalo na svoju zastavu: služenje. Poslužimo i mi rotari sa svoje strane, koliko god je to u našoj vlasti, da se utvrde, ojačaju i za sva vremena osiguraju temelji što vedrijim i boljim danima naše zajedničke, iskrene i otvorene bratske saradnje za sreću, procvat i napredak naših zemalja i da nikada više tudja ruka ne ubaci među nas glavne razdora i neprijateljstva.

Dobro nam došli kao u rodjenu kuću svoju i ponesite drage i mile uspomene i tople pozdrave svoj braći svojoj, napose našim rotarima s porukom, što je nekada bio san najvećih umova naših naroda, to može, uz dobru volju, otvorenu dušu i bratsku ljubav, postati javom nedaleke budućnosti.

Mržnja je prolazna, ljubav je vječna. Ona ne poznaje i ne priznaje granica ni medjaša. Po ljubavi i u ljubavi sve je zajedničko i svoje rodjeno.

DRUGI SASTANAK BUGARSKO-JUGOSLAVENSKOG MALOG KOMITETA

Dr Ilija Pržić, R. K. Beograd

Inicijativom brata guvernera Rad. Alaupovića, drugi sastanak jugoslavensko-bugarskog Malog komiteta održan je u Beogradu 12 i 13 novembra 1939 godine. Pored oba guvernera 77 i 86 distrikta, rotara Ljubena Božkova i Radovana Alaupovića, na ovom sastanku uzeli su učešća rotari Dr Conju Burov, direktor osiguravajućeg društva »Blgarija«; Dr Aleksandar Nikolajev, lekar; Georgi Kiselov, industrijalac, — svi iz Sofije, zatim Dr Ilija Pržić, profesor Univerziteta iz Beograda; Dr Miljenko Marković, generalni direktor Poštanske štedionice; Dr Ivan Slokar, generalni ravnatelj »Zadružne gospodarske banke« iz Ljubljane; Milan Čemerić, načelnik banske uprave iz Skoplja, i pretsjednik i tajnik domaćinskog beogradskog Rotary kluba Stevan Vagner, advokat i Djordje Mijić, prokurista Francusko-srpske banke.

Dnevni red ovoga sastanka utvrđen je bio predhodnom prepiskom, i utanačeno da se raspravlja o pitanjima izmene rotarskih publikacija, uzajamnih informativnih predavanja o Jugoslaviji i Bugarskoj, izradi informativnih brošura, mogućnosti zajedničke saradnje obe zemlje na privrednom polju, a naročito prema trećim državama, uzajamnim posetama i mogućnosti ostvarenja jednog balkanskog malog komiteta. Na osnovu ovog dnevnog reda jugoslavenska grupa članova Malog komiteta podnela je jedan podroban izveštaj o radu jugoslavenskih Rotary-klubova na jugoslavensko-bugarskom zbliženju, rezolucije sa prvog sastanka jugoslavensko-bugarskog Malog komiteta, a ponaosob po pitanjima izmene rotarskih publikacija, predavanja o Bugarskoj u jugoslovenskim rotarskim klubovima i uzajamnih poseta, a u isto vreme iznete su razne sugestije jugoslovenskih klubova po pitanju proširenja saradnje jugoslovenskih i bugarskih rotara. Rotar ing. Božkov izložio je u usmenom referatu šta je radjeno po ovim pitanjima u bugarskim rotarskim klubovima.

Sva pitanja, stavljena na dnevni red, raspravljana su na zajedničkim sednicama u duhu iskrenog prijateljstva, jasnog i pravilnog shvatanja problema obeju zemalja, u punoj harmoniji i razumevanju mogućnosti doprinosa rotarstva na zbliženju obe države. U teškim danima koje preživljava Evropa baš u trenutku ovog sastanka Malog komiteta, uzajamno razumevanje i osećanje potrebe za saradnjom, kao i realno gledanje na probleme ulivali su optimizam i poverenje u bolju budućnost kod svih učesnika sastanka. I ne jednom, na glas ili u mislima, učesnici su požalili što celo čovečanstvo, a naročito odgovorni državnici, nisu prožeti duhom rotarstva, koji se jasno manifestovao u radu jugoslovensko-bugarskog Malog komiteta i u rezoluciji izdatoj na završetku savetovanja kao smernicama za dalji rad. Ta rezolucija glasi:

»Mali komitet jugoslovensko-bugarskih Rotary klubova, na svome drugom sastanku održanom u Beogradu 12 i 13 novembra 1939 godine, posle detaljnog pregleda izvršenog rada u Rotary klubovima obe zemlje na polju zbliženja u privrednom i kulturnom pogledu, a u smislu rezolucije donete na sastanku u Sofiji 2 i 3 februara 1938 god., konstatuje sa zadovoljstvom da je preduzeta inicijativa donela već svoje plodove. Izražavajući želju da se produži sa započetim radom, Mali komitet je doneo sledeće odluke:

1. U pogledu izmene rotarskih publikacija odlučeno je da jugoslovenski guverner šalje svima bugarskim rotarskim klubovima časopis »Jugoslovenski Rotar«, a bugarski guverner slaće svima jugoslovenskim klubovima mesečni distriktni bilten na bugarskom jeziku, koji će početi da izlazi od januara 1940 god.

U isto vreme izražava se želja da jugoslovenski klubovi i dalje šalju svoje nedeljne biltene bratskim bugarskim klubovima.

2. U pogledu informativnih predavanja u rotarskim klubovima Bugarske o Jugoslaviji i u rotarskim klubovima Jugoslavije o Bugarskoj, izražava se želja da svi klubovi što veću pažnju obrate obostranim problemima.

Mali komitet smatra da bi bila korisna razmena predavača i poverava staranje o ovom pitanju rotarima Dr Conju Burovu i Dr Iliji Pržiću. Ukoliko se razmena predavača ne bi mogla tehnički organizovati, izražava se želja da se izvrši razmena predavanja, koja bi bila prevedena i pročitana u bugarskim, odnosno jugoslovenskim klubovima.

3. Radi bližeg upoznavanja rotara sa prilikama u drugoj bratskoj zemlji, odlučeno je da se uz »Jugoslovenski rotar« i bugarski distriktni mesečni bilten svaka tri meseca daje jedan dodatak. U pododbor za pripremu ovog dodatka određeni su rotari Dr Ilija Pržić (Beograd), Josip Horvat (Zagreb), Drago Potočnik (Ljubljana), ing. Ljuben Božkov, prof. Dr. Dimitar Atanasov i Stefan Bočev (Sofija).

4. Mali komitet je razmatrao pitanje mogućnosti proširenja privrednih veza oba naroda i njihove saradnje, i istakao želju da rotari doprinesu ovom pitanju sa uzajamnim proučavanjem ovih ekonomskih problema. U tu svrhu određen je potkomitet u koji su imenovani rotari Dimitar Savov i Georgi Kiselov (Sofija), i Edo Marković i Voja Petković (Beograd).

5. U pogledu uzajamnih poseta odlučeno je da svakoj godišnjoj distriktnoj konferenciji prisustvuje izaslanik drugog distrikta.

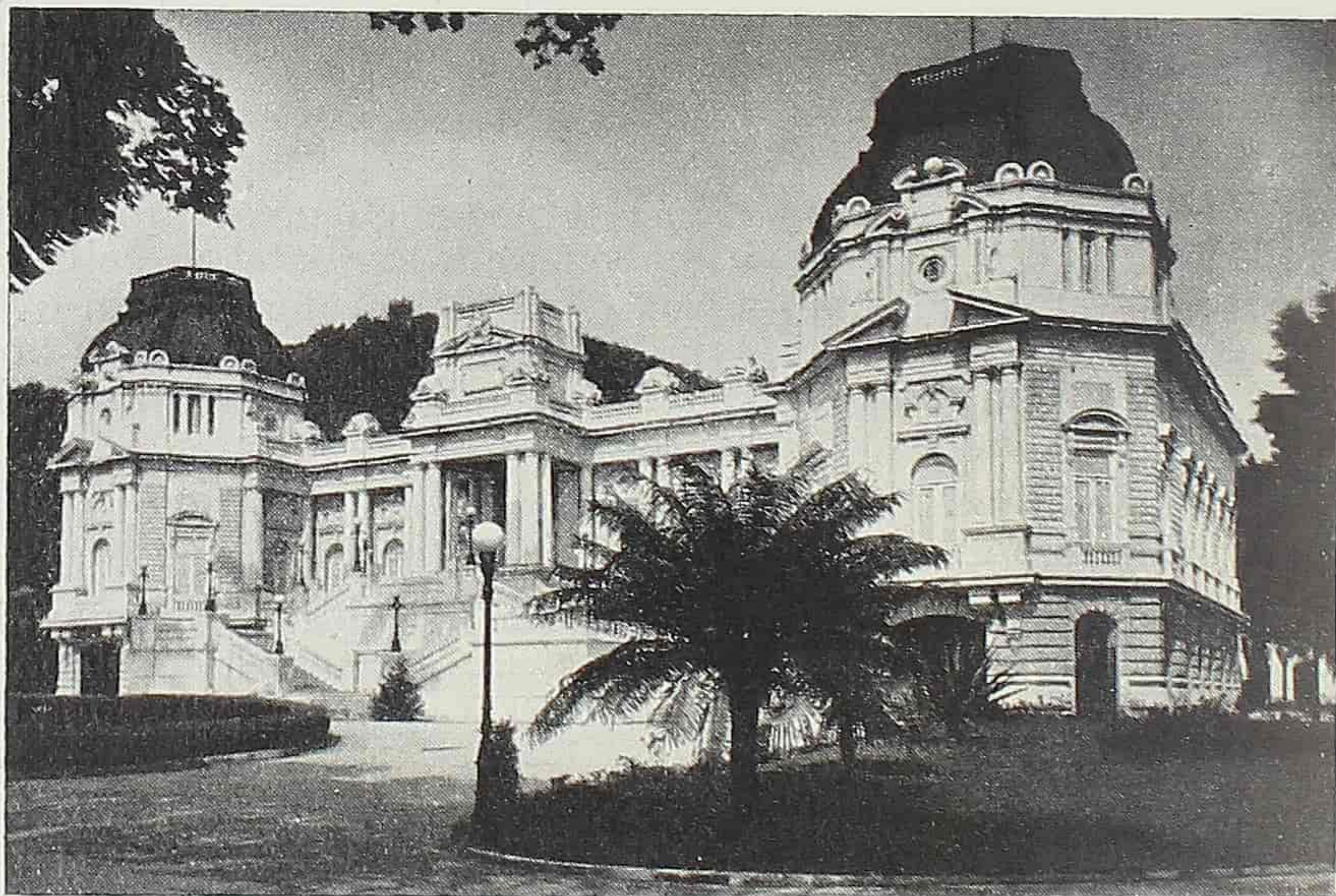
Ukoliko na godišnju konvenciju ne bi odlazio predstavnik jednog distrikta, izražava se želja da se punomoćstva klubova distrikta koji nije lično zastupljen predadu predstavniku onog distrikta koji odlazi na konvenciju.

U pogledu rada na izmeni letovanja rotarske dece određen je podkomitet u koji su imenovani rotari Dr Aleksandar Nikolajev i Georgi Kiselov (Sofija), Dr Vladimir Belajčić (Novi Sad) i Bogoljub Milošević (Niš).

U isto vreme Mali komitet izražava želju da se prilikom priredjivanja sajмова u Beogradu, Zagrebu, Ljubljani, Plovdivu i Varni uzajamno organizuju odlasci trgovaca i drugih zainteresovanih rotara«.

U toku sastanka Malog komiteta guverner 77 distrikta brat Alaupović priredio je članovima ručak na Avali, a predsednik beogradskog kluba brat Vagner drugog dana ručak u hotelu »Mažestik«. Bugarski poslanik u Beogradu, rotar Ivan Popov priredio je u prostorijama poslanstva čaj, na koji su pozvani pored članova Malog komiteta i svi beogradski i zemunski rotari. Članove Malog komiteta primio je i pomoćnik ministra inostranih poslova g. M. Smiljanić, koji je pokazao interesovanje za rad i zaključke ovog sastanka Malog komiteta. Sastanak se završio sednicom Rotary-kluba Beograd u prostorijama hotela »Srpski kralj«, kojoj su prisustvovali svi učesnici sastanka, kao i veći broj gostiju rotara iz drugih jugoslovenskih klubova. Prisustvovao je takodje i bugarski poslanik rotar Ivan Popov. Ovaj sastanak posvećen je bio bugarsko-jugoslovenskom prijateljstvu u okviru rotarstva, i posle pozdravnog govora predsednika domaćinskog kluba rotara Vagnera, oba guvernera, rotari Alaupović i Božkov održali su dva sadržajna i poletna govora. Pošto je pročitana rezolucija sa sastanka Malog komiteta, rečima nekoliko govornika istaknut je značaj ovoga rada na polju bugarsko-jugoslovenskog zbliženja i prijateljstva.

Nadamo se da su braća bugarski rotari u atmosferi iskrene srdačnosti koja je dominirala celim ovim sastankom mogli da vide prava osećanja Jugoslovena, a naročito jugoslovenskih rotara, prema njihovom narodu i po pitanjima saradnje obe države, a u prvom redu rotarstva obeju susednih zemalja.

Gradska biblioteka — Rio de Janeiro

САОБРАЋАЈНИ ПРОБЛЕМ БАЛКАНА

Славко Сиришћевић, Р. К. Београд

У садашњем моменту великих међународних заплета, када мали народи Балкана са неизвесношћу очекују шта ће им донети сутрашњица, можда се чини као неки анахронизам говорити о саобраћајном систему овог чудног троугаоног полуострва, а нарочито говорити о ко-ординацији његових комуникационих сретстава.

Кад се има још у виду да на њему има 6 држава, и још већи број народа разних раса, порекла и религија, са понекад врло различитим језицима, погледима и тенденцијама, онда се одиста чини, на први мах, доста необично, што се тај проблем уопште поставља.

Међутим, балканско полуострво претставља ипак једну географску, а у многочем привредну и саобраћајну, па чак и донекле политичку и културно-фолклорну заједницу, у којој многи елементи ублажују велике расне и друге разрожности, напротив упућују све те разне народе и државе на извесне заједничке акције које се у новије доба, у виду некадашњих балканских конференција, доцније пак балканског споразума и још млађег солунског пакта, све више учвршћују, прецишћавају и допуњују.

Проблем балканског саобраћаја и његове ко-ординације је један од најкомпликованијих. Ми га у овом кратком излагању не можемо привести решењу, штавише, нити га у појединостима изложити. Због ограничености времена, а не губећи из вида велики значај питања, ми ћемо ипак настојати бар да га набацимо у великим линијама, осветљавајући га понеким уочљивијим примером.

Говорећи о саобраћају Балкана није могуће ограничити се на његов чисти географски појам.

Географски ни Румунија, ни Турска, а добрим делом ни сама Југославија, строго узевши, не припадају, или не припадају потпуно балканском полуострву. Та од Турске је свега 24 хиљаде кв. километара на Балкану, док Турска запрема на азијској територији (1,250 хиљада кв. км.) већу површину од површине целог Балкана, уједно узетога. Од Румуније једва Добруца географски припада Балкану, док је од Југославије цели северни и западни део, све оно што је с оне стране Купе, Саве и Дунава, централна Европа.

Па ипак све те државе рачунају се као Балканске државе. Традиција, обичај, историјске, фолклорне и друге везе увлаче их у појам Балкана исто онако као што и Бугарску, Грчку и Албанију, једине три, по географији, чисто балканске државе.

Ако се тако схвати појам Балкана, онда имамо на преко 2 милиона кв. километара површине (географски Балкан свега око 750.000 кв. км.) и на преко 60 милиона становника (сам географски Балкан половину тога), неких 280.000 километара путова, од чега за моторни саобраћај у употребљивом стању нешто преко половине (145 хиљада км.), а добрих и асфалтираних тек нешто преко 50.000 км. На том сразмерно големом простору има још око 35.000 км. желез-

ничких пруга разних капацитета и колосека, 4.000 км. узаног колосека (тј. 0.60, 0.76, 1 и 1.20 м. ширине), око 15.000 км. ваздушних, 5.000 км. речних и језерских пруга и 10.000 морских миља редовитих паробродарских пруга под балканским заставама. То је количина која не може нарочито импозовати ни с обзиром на пространство територије, а ни с обзиром на број становништва. Расподела тих саобраћајних веза врло је различита према појединим територијама.

У погледу путова, способних за моторизовани саобраћај, преко једне трећине отпада на Румунију, близу трећина на Турску, скоро петина на Југославију, око осмина на Бугарску, а четрнаестина на Грчку.

Од железничких пруга трећина отпада на Румунију, нешто мање на Југославију, петина на Турску, десетина на Бугарску, а свега 8% на Грчку. У погледу узаног колосека ми смо апсолутно на првом месту, Грци релативно, а онда Бугари.

Путови и жељезничка мрежа немају много значаја за саобраћај без одговарајућих возних сретстава, због тога је неминовно упознати се и са овим елементом да би се оценила важност сувоземног саобраћаја Балкана и његовог капацитета.

Цео Балкан располаже са преко 110.000 моторних возила, дакле мање него по једна кола на км. употребљивог, а по двоја на км. доброг пута.

Између количине путова и броја кола влада између балканских држава велика несразмера. Једно упоређење између појединих држава указује на сразмерно много јачи број кола у односу на километражу употребљивих путова у Грчкој, (44 кола на сваких 10 км.) да не бих рекао 4.4 на 1 км., а најслабије у случају Бугарске (8 кола на 10 км., Турска 3, Југославија 7, Румунија 8, а Албанија 10 кола на 10 км.), што указује било на недовољан број кола, било на недовољан број аутомобилских употребљивих путова, или на обоје. Сразмера између ова два чиниоца чини се да је најповољнија у Албанији и Румунији, где приближно и на сваки километар »употребљивог« пута, долазе по једна кола.

На колосецима железничких пруга балканских држава однос је знатно уравнотеженији, иако је и ту положај најповољнији у Румунији.

Цео Балкан има преко 8 хиљада локомотива, скоро 9 хиљада путничких кола са близу пола милиона места, 60 хиљада затворених и непуних 80 хиљада отворених, а преко 4 хиљаде специјалних кола. Далеко би нас одвело упоређивање густине локомотива и појединих врста вагона по држави и уопће на све балканске пруге, али очигледно је да у том погледу Румунија и наша држава заузимају прва места.

Биће од интереса упоређење брзина возова на Балкану. Средња комерцијална брзина брзих возова (са задржавањем на међустаницама) највећа је у Румунији. Тако на релацији Букурешт—Констанца та брзина креће се од 65 до 81 км. на сат. У Југославији највећа просечна брзина бележи се за симплон, и то на релацији Београд—Ниш 71 км., а на релацији Загреб—Београд 63 км. Међутим у Румунији има брзих возова који преваљују просечно тек 43 км. на сат, а у Југославији чак и 36 км., али на релацији Питион—Свиленград брзи воз преваљује тек 28 км. на сат, а симплон свега 43 км. Интересантно

је уопће поређење брзина симплона на разним територијама према коме, узевши у обзир трајање читаве дужине пута, симплон преваљује у нашој држави 65 км. на сат, у Румунији 54 км., у Бугарској, Грчкој и Турској по 43 км. на сат.

За ове вожње плаћа се у разним државама Балкана врло различит подвоз. Тако стаје друга класа брзог воза у Југославији између 58 до 91 пару по км., у Грчкој од 55 до 68 пара, у Бугарској од 64 до 83, у Румунији од 63 до 89, а у Турској 1.36 дин. по км. Међутим, није Турска најскупља железница на Балкану, него онај део оријенталних железница који постоји још на грчкој територији између Свиленграда и Питиона, где сваки км. преваљеног пута стаје 6.49 дин., а од Питиона до Александруполиса још увек 2.12 дин. по км.

Немамо кад да овде извршимо упоређење и за аутобуске линије и да анализујемо детаљно брзине, тарифе и рационалност вожњи, али и ту можемо констатовати да се железнице труде: 1) да аутобуске линије послуже првенствено њиховој алиментацији, и 2) да конкурентне линије уклоне или подвргну њиховим интересима, тако да би из једне међусобне борбе постепено настала ко-ординација.

И у томе је Румунија од балканских држава ишла најдаље, и то тако да су румунске железнице узеле монопол свију оних аутобуских линија које их интересују.

Карактеристика саобраћаја није само у недовољном броју километара путова или железничких колосека, у већој или мањој употребљивости или неупотребљивости путова за моторни саобраћај, у ширини колосека, или пак у броју моторних возила на путовима, локомотива и вагона на железницама, или у различитој расподели свега тога на поједине државе и у њиховој перцентуалној густини или можда у брзини и скупоћи превоза, него такођер и у самој мрежи и у бољој или слабијој повезаности појединих жељезничких и цестовних система.

Нама свима је, више мање, познато од колике незгоде су наше саобраћајне прилике у неким, понаособ у горовитијим крајевима наше државе, где су путови ређи, а железнице или непознате или сасвим ретке, и то узаним колосеком. У свим балканским државама има тих недостатака у већој или мањој мери. Балканске државе добрим делом нису још ни у властитој земљи успеле да среде ни мрежу путова, поготово добрих путова, подесних за моторни саобраћај, а камо ли мрежу железничких колосека. Све су то младе државе које су знатно дуже ратовале и биле пустошене, него остале европске државе, а сем тога су се недавно прошириле, односно смањиле, и тиме добиле или изгубиле извесне покрајине, чим је створен нов проблем било у погледу међусобног повезивања, или у погледу ко-ординирања постојеће мреже како путова тако и железница.

Та растрганост и неповезаност једне и друге сувоземне мреже, а понаособ железничке мреже, уочљива је и самим површним погледом на географску мапу. То постаје пак нарочито јасно, ако се на мапи имају у виду привредни фактори и привредне могућности с једне стране, и правци као и капацитет и повезаност сувоземног саобраћајног система с друге стране. У овом кратком реферату то ми је немогуће изнети, јер зато је потребна цела књига са многим цртежима и илустративним подацима привредног и саобраћајног карактера, али до-

вољно је напоменути да је код нас још неостварена веза наших житородних и иначе привредно напредних крајева са нашим морем путем такозваних јадранских прута, од којих се, додуше, неке већ граде, као што је нпр. случај са унском пругом, па оном из Фоче за Билеће.

Немојмо само мислити да смо у том погледу на Балкану усамљени. Турска је имала да реши и још има да решава огромне проблеме, али је, нарочито у железничкој мрежи, учинила напоре и показала успехе који су вредни сваке пажње. Грчка има још много да учини и на пољу железница и путова, ма да код ње морски путови играју важнију улогу, а Румунија има такођер још широко поље рада, особито на пољу путова. То исто важи и за остале две балканске државе.

Међутим то су делимично интерни проблеми, који, додуше, имају свакојако и то, понекад, чак јаку реперкусију на међународне односе. Али је ипак друго питање кад се цео склоп тих саобраћајних мрежа посматра са међународног, у овом случају са интер-балканског становишта. Онда се појављују, поред извесних заједничких, још и неки нови проблеми, у првом реду питање најподеснијег, најрационалнијег начина повезивања цестовних и железничких система појединих балканских држава у једну међународну целину. Ту се већ постављају извесни детаљи који, са чисто националног и уског локалног саобраћајног становишта, не претстављају увек значајан моменат. Узмимо на пр. случај нама добро познатог моста између Кладова и Турн-Северина. Познато је да је та веза била пуна перипетија. Њезину потребу увиделе су још тада малена предратна Србија и Румунија и закључиле о томе конвенцију чак 1913 године. Па ипак, ни поред многобројних преговора и поновно недавно закључене конвенције између Југославије и Румуније, није још дошло до остварења тог важног моста који би повезао железничке системе Балкана на једном изузетно истакнутом месту. Оживотворење те давне намисли не би само привело реализацији идеал предратних балканских идеолога о трансбалканској железници и пружи 45 паралеле, него би заиста најефикасније повезало железничке системе Румуније, Југославије, Грчке, Бугарске, па преко ње и саме Турске, и то поглавито у вези са тимочком пругом. Међутим сви остали балкански народи, сем нас, а у мањој мери и Румунија, јаче су наклоњени остварењу другог моста на Дунаву, и то негде између Ђурђева и Рушчука, на чему је нарочити интерес показала Пољска, Грчка, а разуме се, и Бугарска. Тај би мост одвео саобраћај уместо долином Тимока, јужне Мораве и Вардара, долином Струме. Свакојако да ће с временом морати доћи до изградње оба моста, али, имајући у виду големе инвестиције, реч је о томе, који ће се мост изградити пре, јер, нема сумње, изградња првога јако би ослабила и бацила у засенак изградњу другог, као мање потребнога и финансиски напор за први знатно би ослабио могућност изградње другог, а и рентабилност другог пројекта моста преполовила би се или још јаче умањила, чим буде први готов. Али то ни издалека није једини, мада можда најважнији елеменат повезивања разних система железница и путова балканских држава. Још је на пр. отворен проблем даљег сувоземног повезивања између наше државе и Бугарске северно и јужно од Цариброда путем и железницом, између наше државе и Грчке путем, између Бугарске, Турске и Грчке у првом реду бољом, солиднијом и бржом железничком везом, а у другом и путовима. То је, разуме се, у великој мери зависило

од решења унутрашњег саобраћајног проблема појединих држава, од међусобних привредних, робних и путничких, па и у великој мери такођер од политичких односа.

Жалимо што не можемо ни површно да уђемо у све појединости тог замашног проблема, али довољно је замислити само компликованост пролаза железничке везе из Бугарске за Турску, кад, напуштајући бугарску територију и колосек у Свиленграду, улазимо у грчку територију и на колосек приватног железничког друштва оријенталних железница, да би затим после мало километара вожње прошли на турску територију код станице Једрене, а онда понова на грчку територију и тек после 60 км. вожње враћамо се на турско тло и колосек, сада већ у Турској подржављених, оријенталних железница. Довољно је помислити на незгоду безбројних граничних задржавања, царинских и полицијских прегледа, на невероватну спорост вожње по истрошеном колосеку најстаријих трансбалканских железница, уз баснословне превозне цене тог друштва што издише. И Турска и Грчка давно се носе мишљу да израде властите колосеке, али им други финансијски напори не дозвољавају да реше ово за њих готово споредно, а интербалкански и међународно напротив првокласно саобраћајно питање. Овим примерима, надам се, унеколико је илустрована и релативност важности извесних саобраћајних проблема, гледаних кроз призму државног, националног и међународног или интербалканског интереса. То донекле објашњава и опорост са којом се неки од ових проблема решавају.

На око као да су сувоземни проблеми знатно важнији од свију осталих саобраћајних питања и можда, решавајући питање изградње и међусобне ко-ординације на путовима и на железницама, да решавамо углавном саобраћајни проблем Балкана.

На срећу, јер би то било исувише споро решење, та претпоставка није тачна. Има и других, и то врло ефикасних могућности, па, шта више, може се казати, и потреба решења комуникационих питања балканских држава. Платформу за решење тих питања дају водени и ваздушни путеви Балкана. Водени путеви се деле на слатководне и на морске. Не само реке него чак и језера на Балкану имају извештан интербалкански карактер. Довољно је поменути саобраћај на скадарском и на охридском језеру који успешно везује Албанију и Југославију. Тај, као и сасвим локални саобраћај на Дојрану и на Преспи, више саобраћајна шиканација, мада прва два нису без значаја, ипак она свакојако, и по волумену и по општем значају, знатно заостају за речним воденим путовима. Речни путеви, у стању у каквом су, интересују на првом месту Румунију и Југославију, пак Бугарску, док за остале балканске државе долазе тек посредно у обзир, приближно онако као и за многе друге европске државе. Међутим, као што рекосмо у почетку, велики водени саобраћајни пут слива Дунава ометен је његовим коначним излазом на Црно море, одвојен дакле читавим Балканом од велике морске саобраћајне артерије која пролази Средоземним морем. Многобројни су пројекти да се томе доскочи, и они су скоро још сви актуелни, мада из финансијских разлога тешко остварљиви. Тако на пр. најпознатији, сада већ доста стари план везивања читавог пловног слива Дунава са Јејејским морем код Солуна помоћу

Мораве, Вардара и њиховог спојног канала, регулацијом и канализацијом тих река и читавим низом брана на њима. У новије време васкрсла је и алтернатива канала путем Тимока на Вардар који би имао исту улогу. У истом циљу настао је пројект везивања Саве путем Купе и многобројним бранама тешко остварљивог стрмог воденог пута на Сушак. Намеравани канал Вуковар—Шамац има више локални значај, а од већег је значаја и пројект канала Черна Вода—Констанца. Као што се из овог разабире, тенденција пројектанта је уклањање недостатка садашњег излаза највеће средње-европске реке на једно споредно и, да тако рекнем, забачено море. Међутим с друге стране то море има ипак врло велики привредни значај и зато, као и баш због тога излаза с Дунава на то море.

Тај моменат је од памтивека вукао одважне морнаре целог света да кроз узане Дарданеле и чаробни Босфор улазе у вечито усталасано и често магловито, слабо разведено, дакле несигурно и због свега тога тајинствено Црно море. Богате државе, као што су у првом реду велика Русија, затим Турска, пак Румунија и Бугарска имају ту за многе своје крајеве једине излазе на море, и зато је саобраћај на Црномом мору, и поред његове географске одвојености, сразмерно врло жив и важан.

Балканске државе на поморском пољу биле су све у знаку преминације страних застава. Италијанска, енглеска, па чак и скандинавска поред руске заставе, а понекад и немачка и француска застава бацале су у засенак напоре балканских држава на пољу поморства. Једино грчка застава успевала је повремено да се јаче афирмише или чак да туче у броју и капацитету извесне друге велике европске трговачке морнарице. Међутим немирни грчки дух, а и досадашња грчка званична поморска политика нису могле да се устале на стварању редовних линија. Тај задатак пао је у део осталим балканским народима, а у првом реду двома периферним балканским поморским државама: Југославији и Румунији. И заиста, ове две трговачке морнарице, поред јаке речне службе, створиле су и мрежу добрих поморских пруга којима делимично везују Румунија источну, а Југославија западну обалу Балканског полуострва. Дух поморске традиције која их стално потсећа на славна прошла времена, гонио је наше бродовласнике да пређу ту границу и стварале су се, па ма и повремено, редовне линије које су ишле и у Јеџејско море, додирујући Крит, важнија грчка острва, Измир и Солун, а у најновије доба нашој иницијативи, потпомогнутој и државним старањем, успело је да у виду ново створене балканске пруге опаше Балкан редовитом месечном, и ускоро чак петнаестодневном робном и путничком поморском везом.

Стални поморски одбор балканског споразума доводи постепено у склад те напоре балканских бродовласника, координујући и на тај начин рационализујући њихов рад, уклањајући непотребну конкуренцију, доводећи у везу њихове возне редове, подешавајући међусобно тарифе, стварајући што простију и што јефтинију могућност претовара и комбинованих тарифа.

Немогући да се упустимо у интересантне појединости ове врло благородне активности на пољу водених путова, а понаособ поморства, морамо још да поменемо и најновије саобраћајно сретство које пресеца

балканско небо и секући ваздух смањује раздаљине и баца у засенак све до прекратко замишљене најсмелије рекорде брзина на ма ком другом саобраћајном сретству. Разуме се да ограничени капацитет тог ваздушног возила не може, користећи огромно преимућство ове брзине и еластичности, да засад јако утиче на целокупни саобраћај и по свом капацитету. Чак ни у путничком саобраћају не може да смањи важност осталих саобраћајних могућности, али је сасвим извесно, да се је то сретство не само већ афирмисало, него да из дана у дан све дубље улази у економски и културни живот балканских народа.

На том пољу нарочито се је истакла Југославија и Румунија, мада и остале балканске државе, напосе Грчка, већ показују сва обележја воље за стварањем сопствене трговачке ваздушне флоте. Међутим и страна авијатичка друштва учествују у ваздушном повезивању Балкана и међусобно и са осталим светом.

Имајући пред собом све те системе разних саобраћајних сретстава, ред је, кад је реч о зближењу балканских народа, да их што више користимо за то зближење. С једне стране жељезничке управе, бродовласници, аутомобилска и ваздухопловна друштва, уз одобрење и уз потпору својих државних управа, имају да све више усавршавају те системе, стварајући нове и све боље, брже и јефтиније везе, комбинујући разна сретства и предузимајући разне мере за што успешније њихово заједничко коришћење. С друге пак стране трговачки уговори, разни специјални заједнички или двострани и вишестрани споразуми за робни и путнички саобраћај имају да иду упоредо с тим напорима да би са формалне стране олакшали и дали потстрек измени робе и путника између балканских држава. На том пољу, на пољу зближења Балкана, нарочито културну улогу може да игра добро организовани туризам: интер-балкански туризам. Такав туризам, организујући што јефтинија групна и, у другом реду, појединачна путовања под стручним вођством и уз добру припрему, имао би, наслањајући се на добро уређену пропаганду, да постепено ствара све живљу жељу балканских народа да се међусобно упознаду, посећујући што чешће једни друге, вршећи заједничке културне и привредне манифестације итд.

Разуме се тај рад није лак ни прост и претпоставља извесну зрелост и организаторску способност као и добру вољу свију учесника у том раду. Таковим радом, путем туризма и путем све веће трговачке и културне повезаности, биће народи Балкана јаче упућени једни на друге и све упорније ће осећати потребу што присније сарадње, а међусобна племенита утакмица и узајамно искуство у раду утицаће благодатно на њихов општи напредак. Њихове столетне разлике, трвења и спорови, уклониће се под снажним утицајем узајамног упознавања и пријатељевања.

Саобраћај може бити и те како снажан елеменат зближавања Балкана, буду ли његови управљачи умели да га целисходно употребе за тај племенити посао. Треба само у то мртво техничко сретство улићи дух и вољу добронамерних, али одлучних и јаких људи. Тада ће саобраћај одиста да буде ефикасан чинилац за зближавање Балкана.

† JOSIP KABELAČ

16 novembra preselio se je u vječnost u Osijeku iza oduljega bolovanja brat Josip Kabelać, jedan od prve sedmorice osnivača Osječkog Rotary-kluba. Težak je to gubitak za čitavo naše rotarstvo, a pogotovo za naš osječki klub u kojem je pokojni brat Kabelać zauzimao odlično mjesto po svome zvanju i pozivu kao

član Rotary Kluba Osijek

direktor Osječke šećerane i kao čovjek, vrijedan i plemenit, u radu za visoke rotarske ciljeve. Rođen u bratskoj Češkoj proveo je velik dio života kao stručnjak u češkoj industriji šećera, a u našu zemlju došao je 1927 da nam posluži svojim znanjem i spremom u toj važnoj industrijskoj grani. Mrtvo tijelo pok. brata Kabelaća prevezeno je u Salsku (Češku) da otpočine u svojoj rođenoj zemlji, a mi ćemo mu čuvati u srcima i dušama harnu i trajnu uspomenu. Slava mu!

† Dr. BRANKO ŠENOVA

7. VIII. 1939. bio je dan radosti za sveukupno članstvo Rotary Kluba Zagreb. Upravo toga dana, dana redovnoga klupskog sastanka, navršio je 60. godišnjicu svojega plodnog života njegov član-utemeljitelj, bivši potpretsjednik i aktivni ceremonijar dr. Branimir Šenoa, direktor Umjetničke Akademije i hrvatski slikar.

član Rotary Kluba Zagreb

Članovi kluba upravo su senatjekali, kako da iskažu svoju bratsku ljubav i odanost svojem dragom »tateku«, kako ga svi od milja nazivali. I cijeli Rotary Klub Zagreb bio je osvjedočen, gledajući jubilarca vedra i čila, da će još dug niz godina imati sreću i ponos, da je dr. Branimir Šenoa njegov član.

Ali čovjek snuje, a Bog odredjuje. U ponedjeljak 5. XII. kad se zagrebački rotari okupili opet na svoj redovni sastanak, dodje kobna vijest: dragi brat dr. Branimir Šenoa oko osam sati na večer ispustio je svoju plemenitu dušu. Kao crni mrak da je u taj čas pao na duše svih zagrebačkih rotara — žagor je smjesta utihnuo, a mnogo se oko orosilo suzama. Prije osam dana saopćeno je, dođuše, članstvu kluba da se brat rotar dr. Šenoa ne osjeća dobro, da se nalazi na zagrebačkoj kirurškoj klinici pod nadzorom prokuša-

nih prijatelja-liječnika, — ali nitko nije mogao ni u snu pomišljati da je tako blizu skončanje predragoga brata dr. Branimira Šenoe. Bol je zagrebačkih rotara nad gubitkom brata dr. Branimira Šenoe velik i neutješiv, i kad su ga u srijedu 7. XII. otpratili na vječni počinak, osjetili su da se taj gubitak ne može nadoknaditi.

Prigodom proslave 60-godišnjice rođenja dr. Branimira Šenoe »Jugoslavenski Rotar« donio je prikaz javnoga rada i djelovanja dr. Branimira Šenoe, utvrdio zaslužno nezaboravno mjesto što ga je vrli pokojnik zauzimao u kulturnom životu Hrvata. Prigodom njegove smrti cijela javnost je osjetila i spomenula neprolazne zasluge dr. Branimira Šenoe za život i uspjehe hrvatske umjetnosti kao slikara, grafičara, kulturnog povjesnika i kazališnog čovjeka. Sin Augusta Šenoe svojim nastojanjem dostojno je nastavio djelo svojega slavnog oca.

Kaže se da nitko nije nenadoknativ. Moguće to vrijedi za redovnu javnu djelatnost. Zagrebački rotari osjećaju i znaju da je dr. Branimir Šenoa nenadoknativ kao čovjek, a to znači kao rotar. Bio je idealan čovjek i idealan gospodin. Teško je naći, pogotovo u naše dramatsko vrijeme, čovjeka, koji ne bi imao protivnika i neprijatelja, javnih ili tajnih. Dr. Branimir Šenoa bio je izuzetak od toga pravila — bio je u cijeloj svojoj djelatnosti bez protivnika — svi su ga samo poštivali i voljeli. Po naravi skroman, ne voleći se isticati, u svakom je čovjeku s kojim je dolazio u doticaj tražio samo dobro i pozitivno. Čovjek intenzivne kulture srca u svima sporovima djelovao je uvijek pomirljivo. Za svakoga je imao samo dobru riječ i spremnost na svaku uslugu — oko njega je uvijek lebdjela atmosfera skladnosti. Zagrebački rotari imali su sreću da to potpuno užiju. Uvijek je bio spreman staviti na raspolaganje klubu svu svoju radišnost, iskustvo i svoj mnogostruki talenat; on, jedan od osnivača Rotary Kluba Zagreb, uvijek je bio spreman preuzeti svaku klupsku dužnost i izvršiti je najsavjesnije — a nagrada mu je bila: zadovoljstvo rotarske braće. Predan službi u klubu uzorni rotar dr. Branimir Šenoa bio je idealno odan rotarskim načelima i u služenju u zvanju i u služenju zajednici. Kako su pak brata rotara dr. Branimira Šenou cijenili rotari cijeloga 77. rotarskog distrikta, dokazuje bezbroj sažalnica što ih je Rotary Klub Zagreb primio i od pojedinih rotara i klubova.

Rotary Klub Zagreb uzima u amanet svijetlu uspomenu brata rotara dr. Branimira Šenoe — njegova ličnost i djelovanje ostat će mu zavazda mjerilom idealnoga rotara. Njegov spomen neće ugasnuti, jer je vječna slava dr. Branimiru Šenoi!

PORUKA PORTSMOUTH-U IZ JUGOSLAVIJE

Pozdravljamo splitski rotarski klub u Jugoslaviji. Kad je iza nesreće sa Squalusom ova grupa poslala list sućuti portsmouthskim rotarima, ona je ovim prijateljskim činom pokazala pravi duh internacionalnog rotarstva.

Nesreća koja je zadesila Mornaricu Sjedinjenih Država gubitkom njenih junačkih članova, poginulih u podmornici Squalus — kažu oni u tome listu — bolno je odjeknula u srcima svih rotara toga jugoslavenskog grada.

List kaže, da je jedan rotar brodograditelj na sastancima toga kluba opisao čitav rad oko spasavanja nesretnih žrtava. Dodaju da su njegova izlaganja svi pratili sa najvećim zanimanjem, tjeskobno drhtali nad sudbinom tih ljudi u životnoj opasnosti; da su osjetili duboko poštovanje za našu slavnu mornaricu i veselili se makar, nažalost, samo djelimičnom uspjehu naših napora koji su usprkos toga zaslužili pohvalu. »Mornarica Sjedinjenih Država dala je sjajan dokaz svoje tehničke spremnosti i plemenitih i humanih osjećaja svoga osoblja«, dodaje list.

Ovaj prijateljski čin jugoslavenskih rotara pojava je koja ulijeva nadu u nova i bolja vremena, kada će ljudi raznih rasa i naroda biti uže povezani osjećajima jednih za druge i uzajamnim razumijevanjem. Jednog će dana shvaćanje jednoga naroda za vrijednosti drugih narodnih jedinica i iskrena želja da se po cijelome svijetu stvore prijateljske veze svih ljudi dobre volje pomoći da se odgoji nova bratska zajednica koja će spriječiti rat i učiniti ga nemogućim.

Internacionalno rotarstvo svojim duhom bratstva, koji prelazi granice pojedinih naroda, korak je u tome smjeru. Treba dati stoga još više potsticaja njegovu širenju i usavršavati ga baš u ovome smjeru, u smjeru međunarodnog razumijevanja i razvijanja prijateljskih osjećaja.

KONVENCIJA – 1940

DOBILI SMO SLUŽBENI POZIV OD PRETSJEDNIKA WALTERA HEADA ZA TRIDESET I PRVU GODIŠNJU KONVENCIJU R. I. KOJA ĆE SE ODRŽATI U RIO DE JANEIRO OD 9 DO 15 JUNA.

PRETSEDNIKOV POZIV ŠTAMPAT ĆEMO U CIJELOSTI U JANUARSKOM BROJU NAŠEGA LISTA.

NAŠI SARADNICI U PRVOJ POLO

Ing. RADOVAN ALAUPOVIĆ,
Rotaryklub Zagreb

ŠPIRO BOCARIĆ,
Rotaryklub Banjaluka

Dr. KOSTA ČOHADŽIĆ,
Rotaryklub Skoplje

VIKTOR ELEK,
Rotaryklub Petrovgrad

PAVLE GRABOVAC,
Rotaryklub Subotica

Ing. Dr. FRANE HANAMAN,
Rotaryklub Zagreb

JOSIP HORVAT,
Rotaryklub Zagreb

Ing. VIKTOR HORVAT
Rotaryklub Zagreb

JULIJE JOHN,
Rotaryklub Novigrad

Ing. Dr. FRANJO KOČEVAR,
Rotaryklub Kranj

JOSIP LJUBIĆ,
Rotaryklub Ljubljana

ETA MANOJLOVIĆ,
Novi Sad

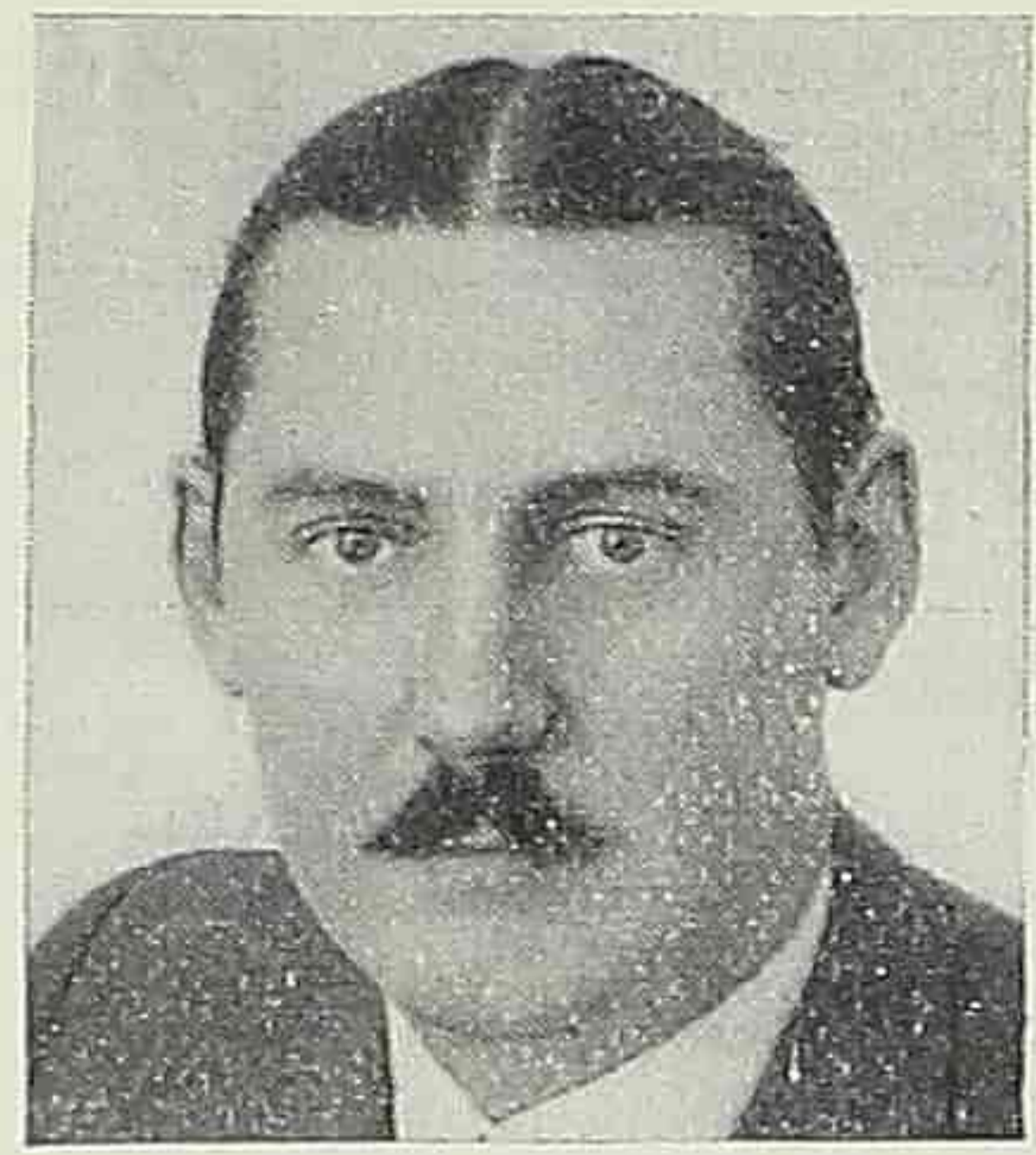
VINI OVE ROTARSKJE GODINE

EDO MARKOVIĆ,
Rotaryklub Beograd

DRAGAN MILER,
Rotaryklub Osijek

VLADIMIR MUTAFELIJA,
Rotaryklub Zagreb

Dr. FERDO PAVELIĆ,
Rotaryklub Sušak

Dr. ILIJA PRŽIĆ,
Rotaryklub Beograd

Dr. GJURO RUŽIĆ,
Rotaryklub Sušak

SLAVKO SIRIŠĆEVIĆ,
Rotaryklub Beograd

Dr. IVAN SLOKAR,
Rotaryklub Ljubljana

MILORAD SMOKVINA,
Rotaryklub Sušak

DJORDJE TABAKOVIĆ,
Rotaryklub Novi Sad

Dr. PROKOPIJE UZELAC,
Rotaryklub Osijek

Ing. VLADIMIR ŽEPIĆ,
Rotaryklub Zagreb

I Z N A Š E G D I S T R I K T A

P R O M J E N E U Č L A N S T V U :

NOVI ČLANOVI:		
Ime, prezime i zanimanje Mjesto	Klasifikacija	Adresa 1) poslovna 2) privatna
BRČKO: Trčka Rudolf direktor Miličević Nikola direktor	Tekstilna industrija Textile industry Srednja nastava Education secondary schools 18	1) »Stolin« d. d., Gredice-Brčko 2) „ 1) + 2) Trgovačka akademija
LESKOVAC: Naumović Branko direktor	Nastava agrikulture Education-Farming	
SOMBOR: Kiselički Borivoj	Štedionice Savings banking	1) Ban. štedionica 2) Vojvode Bojovića Venac 17
VRŠAC: Gluščević dr. Ante lekar	Očno lekarstvo Medicine-ophthamology	1) Kralja Aleksandra 60 2) „
ZEMUN: Domba Konstantin viši inspektor	Emisiona banka Finance-Bank of issue	1) Aleksandrova 19
ISTUPILI IZ KLUBA:		
<p>BANJA LUKA: Dr Gjuro Martinović (zbog premještaja)</p> <p>BITOLJ: Ante Ilić Dragutin Spasić (zbog prezaposlenosti)</p> <p>BRČKO: Ing. Jako Sučić (zbog premještaja) Vjekoslav Rebba (zbog prezaposlenosti)</p> <p>NOVI SAD: Dragoljub M. Ristić (zbog bolesti)</p> <p>OSIJEK: Josip Kabelać (umro)</p> <p>PANČEVO: Jefta Spaić</p> <p>SKOPLJE: Dr. Vid Djurdjević (zbog prezaposlenosti)</p> <p>SPLIT: Antun Danilo (zbog premještaja)</p> <p>VELIKA KIKINDA: Dr. Josip Hadik</p> <p>VINKOVCI: Dr. Milovan Zsiga</p> <p>ZAGREB: Dr. Dinko Ružić</p>		

RAD NAŠIH KLUBOVA

BAČKA TOPOLA. U mesecu novembru održao je naš klub 4 redovna sastanka. Na sastanku od 7-og br. dr. Vajs Martin održao je predavanje: »Služenje u zvanju«. Izlaganje br. dra Vajsa je bilo veoma živo i interesantno. Iz predavanja se dobila jasna slika, na koji način imaju rotari služiti u zvanju, da bi u potpunom smislu udovoljili drugoj tački naših uzvišenih ciljeva. Na sastanku od 10-og br. Trbović Đura je održao jedno veoma interesantno predavanje pod naslovom: »Socijalna služba učitelja prema učenicima«. Predavač je izneo u svome predavanju momente, kako i na koji način može učitelj biti koristan prema svojim učenicima na socijalnom polju. Ostala dva sastanka su posvećena društvu.

BANJA LUKA. — Naš 345 sastanak održali smo u vidu izleta u Staroj Gradšci na ribnoj večeri, posle koje nam je brat Burda održao kraće predavanje iz ribarstva.

U ovom mjesecu posetio je naš klub i brat guverner ing. Alaupović, koga je br. pretsjednik Bocarić srdačno pozdravio i između ostalog rekao mu: »Iako je naš Klub mali, ipak mogu reći, da je svaki naš sastanak, uz skroman rad, bio prožet čistim rotarskim idejama. Tim će više i jače i ovaj večerašnji sastanak, na kojem prisustvuje brat guverner, učvrstiti među nama to uvjerenje, da je ovo za nas jedan plemeniti i značajan čas u radu ljudi dobre volje za ciljeve koji u sebi involviraju ljudski ponos, dobru volju, napredak i civilizaciju.«

Brat guverner se toplo zahvalio na ljubaznim riječima i srdačnom prijemu i istakao je da je pod teškim auspicijima započela njegova guvernerska godina te da baš ta teška vremena nama svima rotarima nalažu još veću dužnost da ne smijemo klonuti. Navodeći značaj prijateljstva brat guverner podvlači da svaki onaj ko hoće da ima prijatelja, mora sam biti spreman da bude prijatelj, a onaj koji živi sam za sebe i za svoju korist, da ne zaslužuje da ga sa simpatijama i priznanjem susreću. Najzad nam je brat guverner iznio nekoliko vrlo interesantnih svojih utisaka i zapažanja sa svog guvernerskog puta u Americi.

U toku ovog mjeseca dobrim dijelom diskusija se kretala u okviru četvrtog rotarskog cilja.

BITOLJ. Klub je održao pet sastanaka. Na jednom od njih brat Srbinović je održao referat o našoj trgovini sa Grčkom, koja je oživela naročito što se tiče izvoza stoke i sira.

Drugom prilikom rešeno je da se povede akcija za stvaranje jedne javne čitaonice koja bi mogla jednovremeno poslužiti i za predavanja Narodnog univerziteta.

Klub je izgubio dva svoja člana, od kojih je Ante Ilić podneo ostavku iz ličnih razloga, a Dragutin Spasić zbog pre-zaposlenosti.

BRČKO. U mjesecu novembru o. g. imali smo 5 sastanaka koji su dali prosječnu frekvenciju od 66.11%. Razlog ovako niskoj frekvenciji u ovome mjesecu je taj, što je većina braće bila poslovno odsutna, a i bolešću sprečena da na sastancima uzme učešća. — U ovome mjesecu izgubili smo dva člana, braću Vjekoslava Rebbu i ing. Jaku Sučića, dok smo u istom mjesecu dobili dva nova člana, braću Rudolfa Trčku i Nikolu Miličevića. — Prijemom ova dva brata dobili smo dve važne klasifikacije, i to kod prvog Tekstilnu industriju, a kod drugoga Srednju nastavu, kroz koje će klasifikacije biti mnogo olakšan rad Kluba na izvršenju rotarskog cilja »Služenje Zajednici«. Na sastanku od 16 novembra o. g. imali smo zvaničnu posjetu brata guvernera ing. Radovana Alaupovića, čiji je dolazak od sve naše braće svesrdno dočekan, što pokazuje i visoka frekvencija toga sastanka od 86.67%. — Brat guverner na tome sastanku iznio nam je veoma opširan referat o stanju rotarstva i njegovog pokreta u svijetu, kao i rad Rotary klubova u našem Distriktu, te nam dao mnoge korisne upute za naš daljnji i budući rad na dobrobit naše domovine i zajednice. — Mi i ovom prilikom izrazujemo našu duboku zahvalnost bratu guverneru ing. R. Alaupoviću na iskazanim pažnjama i uputama našem klubu i na ocjeni našega dosadašnjega rada. — Na ostalim našim sastancima čitali smo primljene izvještaje i predavanja iz drugih domaćih i stranih klubova, dok su braća na ovim sastancima podnosila svoje referate iz zvanja. — Brat dr. Gj. Cvetković održao je svoj referat: »Kako se služi u svome zvanju«, a brat dr. Martin Ikić podnio je svoj referat iz najnovijega »Čehoslovačkog vijesnika«, iz kojega su braća doznala

mnoge stvari o stanju u Češko-Moravskom protektoratu. — Prijem i odašiljanje izvještaja nastavili smo i u ovom mjesecu od inostranih klubova. — Naša akcija za osnutak Okružnog suda u Brčkom i u ovome mjesecu nije prestala, pa se nadamo da će i ovo naše služenje brzo dobiti svoje riješenje u korist ovoga kraja i ove naše zajednice, koja već odavno čeka da se ta stvar i zamisao ostvari u mjestu naše bosanske posavine i najprometnijeg našeg trgovačkog mjesta u — našoj kraljevini. — Naš karitativni rad u mjesecu novembru sastojao se u povećanju našega Fonda za din 243.— i izboru odbora za pripreme rada na tome da se u pravo vreme pomogne najsiromašnijim. Istodobno je podijeljena pomoć od din 300.— siromašnom đaku ovd. Trg. Akademije Halimu Miftarallu za nabavku knjiga, kako bi on mogao pravilno pratiti nastavno gradivo.

DUBROVNIK. Rad kluba u Dubrovniku, kao i u ostalim klubovima, može se reći, diktiran je svjetskim događajima koji se odigravaju u našoj blizini, t. j. u okolnim državama kao i u udaljenijim. Uticaj ratnih zapletaja na rad našeg kluba tako je velik, da se ne može ni zamisliti da se ta činjenica mimoidje. Ti događaji su tako potresni, da moraju imati odraz i na nas.

Time u vezi za sve novosti iz zvanja odredjen je svaki posljednji sastanak u mjesecu i brat pretsjednik je zamolio braću, da za taj dan iznašaju te novosti u sažetom referatu.

Tokom mjeseca novembra održani su ovi referati: Kresina Martin — Bankarstvo i trgovina u Dubrovniku

Vidoević dr. Matija — Turizam i Dubrovnik.

Tajnik je referisao novosti iz izvještaja domaćih klubova, a pojedini referenti zanimljivosti iz:

Mitteilungsblatt-a
The News Letter
Paris Rotary.

Osim toga primili smo The Rotarian i još neke ilustracije, koje smo dobili iz raznih zemalja u reklamne svrhe.

Pododboru za klasifikaciju i primanje povjereno je da se pobrine za ekstenziju barem od 2 člana, te ćemo vjerovatno skoro imati nove članove.

Po želji guvernera imade naš klub poraditi na tome, da se osnuje novi klub u Mostaru, pak su u tom pravcu poduzeti koraci.

Brat dr. Bibica nalazi se na otsluženju vojne vježbe u Trebinju.

KRANJ, je imel meseca novembra 1939 štiri sestanke s povprečno frekvencom 76,47%.

Na sestankih so se obravnavale tehn. podrobnosti za obdarovanje siromašnih otrok v Mariji Snežni. Poleg blaga je v ta namen zbran doslej znesek din 4.209.25 v gotovini.

Na sestanku je predaval br. Franjo Sirc: »O naši zunanji trgovini«, br. ing. Jurhar Franjo: »Osnovne misli naše gozdarske politike«.

V dobrodelne namene smo zbrali 515. din.

LESKOVAC. U mesecu oktobru klub je održao četiri sastanka. Prvi bio je dvogubo svečan, prvo što je prisustvovao brat guverner, drugo što je klub dobio novog brata u licu Miljkovića Nikole, sopstvenika Hotel Pluga, lokala gde i klub održava svoje sastanke. Svečani sastanak je u svakom pogledu uspeo. Posle zvaničnih pozdrava i uvođenja novog brata u klub, brat guverner održao je jedan doista pravi rotarski govor, bodreći nas sve rotare da u ovim teškim ratnim danima, koje proživljuje celo čovečanstvo, ostanemo u svakom pogledu pravi rotari i dalje delamo kao rotari.

Posle zvaničnog dela sastanka pridružile su nam se i nekoliko sestara, koje su bile u društvu ljubazne i mile sestre gospođi Alaupović te je i ovaj nezvanični deo prošao u duhu rotarskom t. j. u bratskom raspoloženju.

U mesecu novembru održano je pet sastanaka, od kojih je jedan bio svečan radi prijema u članstvo brata Naumovića Branka, direktora poljopr. škole, a bivšeg člana R. K. Bitolj.

Sastanak 11 novembra bio je u zajednici sa sestrama. Sastanak pun bratske ljubavi i razumevanja. Na ovom sastanku brat Pijade izneo je moralno predavanje sestre Stanojević Milene iz Petrovgrada »Problem dece i roditelja«, koje je imalo puno uspeha.

Brat Velić, inž., održao je u narednom sastanku predavanje iz svoje struke o gumi. Predavanje je bilo veoma pažljivo saslušano, a predavač iskreno pozdravljen od svih prisutnih, jer je predavanje bilo puno kako istoriskih podataka o gumi, tako i naučno majstorski obrađeno.

Donesen je zaključak da se sa Nišem u mesecu decembru održi jedan međugradski sastanak sa sestrama.

LJUBLJANA. V mesecu novembru smo imeli 4 sestanke. Klubsko življenje je bilo zelo živahno. Posebno važnost smo polagali na to, da se število članov pomnoži in smo prišli že v tem mesecu do konkretnih zaključkov, glede katerih se bo izvršila balotaža 13 decembra. — Na sestanku z dne 8 novembra je imel naš pastpredsednik Josip Kavčič, eden najboljših ideologov našega kluba, predavanje »O služenju v poklicu«. — Na sestanku z dne 22 novembra je predaval br. Oton Lorant o zanimivi in aktuelni temi »Žganje« in na sestanku z dne 29 novembra br. Drago Potočnik o temi »Vojna in finance«. Poleg tega smo imeli priliko slišati še razne zanimivosti pod naslovom petminutk.

V dobrodelne svrhe smo nabrali din 828.25.

MARIBOR. Meseca novembra smo imeli štiri redne sestanke, ki so bili vsi dobro obiskani. Naši bratje niso obiskali drugih klubov; pač pa smo mi imeli na treh sestankih za gosta rotarja Gotth. Kirchnerja iz Haife. — Na sestanku dne 6. XI. smo imeli gosta ne-rotarja, gosp. prof. F. Baša, banovinskega arhivarja iz Maribora, ki je predaval o Mariborskem muzeju — o važni domači instituciji, ki jo mariborski rotarji in tudi mnogi drugi Mariborčani vse premalo poznamo. — Na sestanku dne 13. XI. smo najprej razpravljali o predlogu Rotary kluba Ljubljana za medklubski sestanek slovenskih in sosednjih hrvatskih Rotary klubov v Celju, potem pa je predaval naš gost, rotar Kirchner iz Haife, o gospodarskih in političnih razmerah v Palestini pred svetovno vojno. — Na sestanku dne 20. XI. je poročal brat pastprezident Rapotec o vsebini francoskih in angleških rotarskih biltenov, posebno obširno pa je govoril zopet o članku rotarja Sweetserja (The Rotarian) o Ligi narodov — o njenih dosedanjih uspehih in neuspehih in o njeni bodočnosti. — Na zadnjem sestanku tega meseca smo se v prvem delu programa spominjali našega narodnega praznika osvobojenja in ujedinjenja, nato pa je brat predsednik referiral o budžetu centrale Rotary International za preteklo poslovno leto. Gost, rotar Kirchner, pa je nadaljeval svoje predavanje o Palestini, i. s. tokrat o gospodarskem, kulturnem in političnem razvoju te dežele od izbruha svetovne vojne do danes.

NIŠ. Rad kluba u ovom mesecu bio je naročito intenzivan u karitativnoj akciji i zbrinjavanju četvero bespomoćne

dece bez igde ikoga i bez igde ičega. Od te četvero dece jedan je učenik 8 razreda gimnazije, kome je omogućeno daljnje školovanje, a njegova dva brata i sestra mu obezbedjeni su za duže vreme. U ovom radu istakao se naročito naš agilni br. Dušan Vitorović koji je preko raznih humanih društava obezbedio stalnu mesečnu pomoć ovoj deci, čemu se i klub pridružio svojom dotacijom kao i Niška opština posretstvom br. M. Đorđevića, potpredsednika gradskog poglavarstva. Br. M. Stojiljković pritekao je u pomoć ovoj deci u hrani iz Park hotela, odakle će im se stalno ista davati besplatno. Br. Dr. M. Sokolović smestio je jednog dečaka u ovdašnji Engleski dom.

Posredstvom br. A. Andonovića potpomognuta je životnim namirnicama jedna siromašna porodica sa decom.

Jedno dete i ovog meseca izdržavano je u ovdašnjem dečjem obdaništu »Srpska majka«.

Referisano je o radu ostalih bratskih klubova kao i o radu inostranih klubova, a naročito R. C. Helsinkfors i Paris.

Br. ing. Sv. Novaković napisao je knjigu »Sprečimo poplave pošumljavanjem«, čime je najbolje poslužio u svome zvanju. Jedan primerak svoga dela poklonio je i klubu uz posvetu.

Br. B. Milošević podneo je referat iz zvanja.

Klub je i ovog meseca potpomogao akciju »Slovenske misli«.

NOVI SAD. U mesecu novembru Klub je održao četiri sastanka, postigavši prosečnu frekvenciju od 66.22%. Na prvom sastanku posle uvodne reči br. predsednika i saopštenja br. tajnika, br. Vjekoslav Karlavaris održao je referat iz zvanja, govoreći o novoj Uredbi o opštinskim štedionicama, o zlatnom pokriću naše Narodne banke i o kretanju uloga kod novčanih zavoda, a u vezi sa novim propisima o ograničenju isplate uloga. — Vrlo lepa, stručna i instruktivna predavanja bila su nagradjena aplauzom. — Na molbu Vojvodjanskog akademskog kluba »Mihajlo Polit-Desančić« iz Zagreba za njihovu akademsku menzu odobrena je pomoć od din 1.000.—

Na drugom sastanku brat ing. Đurica Tabaković govorio je o svom projektu i izvodjenju gradnje hotela »Rex« i »Privrednikovog« šegrtskog doma u Novom Sadu, ilustrujući predavanje raznim tehničkim planovima. Interesantna izlaganja br. Đurice dala su povoda diskusiji, u kojoj je učestvovalo više članova.

Na trećem sastanku posle pozdrava i izlaganja br. predsednika i izveštaja br. tajnika, gost g. Radenko Rakić, načelnik ekonomskog odeljenja Gradskog poglavarstva u Novom Sadu, održao je predavanje o projektu statuta za naplatu kanalizacionog i vatrogasnog gradskog doprinosa u Novom Sadu. U živoj diskusiji koja se zatim razvila govorila su braća: dr. Branko Petrović, Vojin Brkić, inž. Danilo Kačanski i dr. Branko Nikolić.

Na ovom sastanku donesena je odluka o našoj ovogodišnjoj karitativnoj akciji, koja će se sastojati u ovom: 1. da se Učeničkom domu »Privrednika« odredi pomoć od 2.000.— dinara radi nabavke kreveta za učenika, 2. Dečijem obdaništu »Crvenog krsta« pomoć od 1.000.— dinara, 3. za odevanje siromašne dece iz osnovnih škola din 6.000.—, 4. da se odene po 1 odelom najsiromašniji, a dobar diak sa Srednje tehničke škole, Trgovačke akademije i Državne pune gimnazije, 5. da se Akademskoj menzi Voivodijskih studenata u Beogradu dotira jednokratna pomoć od din 2.00.—, 6. da se za svetosavske teme odredi po din 400.— za Trg. akademiju, Srednju tehničku školu i Drž. gimnaziju.

Na četvrtom sastanku br. ing. Đurica Tabaković podneo je referat o današnjem radu pariskog Rotary kluba. Vanredno interesantno i značajno izlaganje brata Đurice bilo je nagradjeno toplim pozdravom.

Za nevoljne sabrano tokom meseca 700.— dinara.

OSIJEK. Ovoga meseca imali smo pet nedjeljnih sastanaka sa prosječnom vrlo dobrom frekvencijom. Dana 17 o. mj. posjetio je naš klub brat guverner ing. Radovan Alaupović, kojom prilikom su sva braća osim jednoga bila prisutna. Prigodom posjete brata guvernera primio je naš klub fotografiju brata guvernera, a za uzdarje naš klub predao je bratu Alaupoviću album grada Osijeka sa risirijama g. Gojkovića. Brat Alaupović u svojstvu člana Zagrebačkog R. K. predao je našem klubu u ime dara za desetogodišnjicu krasnu sliku, djelo brata Šenoe R. K. Zagreb.

Uz gornji radostan doživljaj naš klub ima da zabilježi i jedan vrlo žalostan, a to je smrt našeg brata Josipa Kabelaća, direktora Osječke šećerane, koji je nakon odužeg poboljevanja umro 16 o. mj. Sva braća koja su se nalazila u Osijeku, ispratila su blagopokojnog brata Kabelaća na vječni počinak, a prekrasan vijenac iz bijelih hrizantema u obliku ro-

tarskog kotača — zadnja počast — koju smo mogli iskazati našem dragom, preminulom bratu. Veliki broj sažalnica naših i inozemnih rotarskih klubova bio je jasan dokaz povezanosti rotarskih klubova diljem cijeloga svijeta — u dobru kao i u zlu.

Na polju socijalne skrbi naš klub nastavlja akciju davanja pripomoći sirotinji posredstvom organizacije, koja postoji pri Domu narodnog zdravlja u Osijeku. Osim toga je zaključeno, da će klub još posebno sakupiti medju članovima za jednu priredbu darivanja siromašne djece. Nekoja braća obišla su tijekom mjeseca osječku sirotinju te tom prilikom takodjer dijelili kruha i slanine.

Veća predavanja održana su tri, i to: brat dr. Uzelac »Služenje u zvanju« te predavanje »Zdravstvena politika grada Osijeka«, a brat Šterberg »Vinogradarstvo Jugoslavije«.

PANČEVO. — Održano je pet sastanaka sa dobrom frekvencijom. Na prvom sastanku brat dr. Svetislav Mihajlović održao je vrlo dobro predavanje: »O bratskoj Bugarskoj« u kome je izmedju ostalog izneo, da je Bugarska zemlja po svojoj strukturi veoma slična našoj, a bugarski narod je nama najbliži po krvi, rasi i jeziku, sličan nam je mentalitet, imamo iste vrline i mane. U prošlosti su nas razdelili neprijatelji, a po osećajima oba naroda medju nama bi bilo zaista večito prijateljstvo i bez službenog pakta o tome. Danas, kada je društvo naroda u agoniji, a velike su sile u medjusobnom krvavom razračunavanju, koje će ići do potpune iznemoglosti protivnika, mi i Bugari imamo ista nastojanja, da se sačuva mir na Balkanu. Danas Balkan pokazuje Evropi put mira i time daje dokaza političke zrelosti. Da bi se ovo održalo, treba da se što više približimo, a u čemu treba u prvom redu da služe naši rotarski klubovi. — Na drugom sastanku brat Milić Miron održao je interesantno predavanje: »Jugoslavensko mađarski privredni odnosi« u kome je uglavnom izneo, da su obe zemlje po svojoj strukturi u mnogome slične, ali i pored toga naše se zemlje mogu privredno dopunjavati. Veliki deo potreba koje naša zemlja uvozi može joj dati Mađarska, i to naročito proizvode teške industrije, zatim tekstilne, elektrotehničke, stakla, papira i t. d. Mi možemo u zamenu dati Mađarskoj proizvode iz oblasti rudarstva i šumske proizvode. Usled susednog položaja i vezivanja rekom Duna-

vom saobraćajne su veze za razmene veoma povoljne. Jedino zemljoradnički proizvodi ne mogu biti predmet razmene, ali tu može biti sporazuma, da na inostranim tržištima jedni drugima ne konkurišemo. Pored ovih mogućnosti, između nas u spoljnoj trgovini relativno je neznatan promet. Na ovaj slab privredni odnos dosta su uticali historijski događaji, koji su nas razdvajali, međutim u današnjem sukobu velikih sila između naše zemlje i Mađarske treba da bude privreda baza, na kojoj će biti postavljeni temelji prijateljstva. — Na trećem i četvrtom sastanku referisana je domaća i strana pošta. — Peti sastanak održan je kao sestrinsko veče, na kome su učestvovali pored članova i sestara iz bratskih klubova Zemun i Beograd i više uglednijih lica iz građanstva. Na ovome sastanku brat dr. Mihajlović održao je odlično predavanje: »Rotarski ciljevi i žene« na jedan veoma zanimiv način, pa je predavanje od prisutnih sa velikim interesom zaslušano. Zabavni deo večeri nastavljen je u vrlo dobrom raspoloženju, kako nam je to i brat guverner zaželeo u svome telegramu, koji nas je prijatno iznenadio.

PETROVGRAD. Brat Elek Viktor u svome predavanju »Industrija u ratu« nam je opisao značaj i ulogu koju ima industrija za vreme rata u jednoj zemlji, pa veli: »Nalazim da industriji treba stvoriti bolje uslove za rad, i omogućiti joj pun razvoj. — Samo ona država u kojoj postoji dobro organizovana privreda, sposobna da prebrodi teškoće, koje mogu nastupiti, može očekivati da će biti pošteđena neželjenih posljedica. Zato i mi sa svoje strane moramo činiti sve što do nas stoji, kako bi osnažili našu privredu za dobro naše države i naše budućnosti.

Brat Stanojević Miloš nam je preveo primljenu brošuru iz Finske »Talking Points of Finland« i uspeo je da nas za par minuta upozna sa ovom malom demokratskom zemljom na severu, koja danas ima da odigra nimalo ne zavidnu ulogu u borbi sa džinom.

Brat Dragoljub Radanov-Radičev je pokušao analizovati stanje u kome se nalazi danas naša privreda u neutralnoj zemlji, s obzirom da oko nas besni rat.

Brat Ivan Nadjvinski je na našim sastancima izgovorio ove sentencije: »Razvijanje istinskog osećanja za zajednicu jedna je od vrlina, kojom rotari služe ljudskom društvu« i »Na moralu i etici počiva sve ono što nazivamo lepim i uz-

višenim, među njima se nalazi i ideal služenja, koji je rotarstvo uzelo za svoj simbol«.

SKOPLJE. U novembru mesecu održana su četiri sastanka sa prosečnom frekvencijom 74—41. Na sastanku od trećeg novembra diskutovano je, povodom kratkog referata brata Milana Čemerikića, o potrebi i mogućnosti podizanja jedne zgrade sa stručne produžne škole u Skoplju. Osim toga tokom meseca održana su još tri predavanja. Brat Jelačić je 10 novembra opširno i zanimljivo govorio o aktuelnoj temi: *P r o m e n e g r a n i c a i i z m e n e s t a n o v n i š t v a u s a d a š n j o j E v r o p i*; brat Čemerikić je 17 novembra detaljno obavestio članove o radu i zaključcima Malog jugoslavensko-bugarskog rotarskog komiteta, koji se bio sastao u Beogradu 12 i 13 ovog meseca; i napokon g. Rastko Purić, sekretar Socijalnog odbora pri Gradskom poglavarstvu u Skoplju, održao je 24 novembra predavanje: *S o c i j a l n o z b r i n j a v a n j e u S k o p l j u*. Povodom svih ovih predavanja bilo je opširne i zanimljive diskusije, naročito o poslednjem problemu koji zadaje brige svima pozvanim faktorima. Upravni odbor održao je sednicu 21 novembra, na kojoj je raspravljano o unutrašnjoj ekstenziji, zatim o radu i administriranju kluba.

SLAV. BROD. U mjesecu studenom imali smo četiri redovita sastanka, koji su dali prosječnu frekvenciju od 91.06%. Održano je nekoliko referata iz zvanja, a povedena je i opširna diskusija o temi: »Magnetske mine i Engleske represalije«. Braća su tokom mjeseca posjetila R. K. Zagreb i R. K. Zemun. U lijepom rotarskom raspoloženju proslavili smo rođendan brata blagajnika Ive Alberta, koji tu dužnost zdušno vrši već od 26 IV 1936. Neka ga Bog poživi na mnogaja.

SOMBOR. U mesecu oktobru imali smo lepu i prijatnu svečanost prilikom primanja novog člana u klub br. Bore Kiseličkog, direktora filijale Ban. Štedionice. O novoj uredbi o suzbijanju skupoće i nesavesne spekulacije, održao je vrlo interesantan referat br. Müller, koji je izneo glavne odredbe ove važne uredbe, upoređujući istu sa ranijom uredbom iz 1921. godine. Program rada za 1939/40 rot. godinu pretresan je i po plenumu u celosti odobren. Br Kristoforović je održao vrlo lepo predavanje »O položaju rotara prema dr-

žavi«. Izneo je rotarske misli kao i funkciju rotarstva baš u današnjim teškim vremenima, naročito obzirom na činjenicu da su autoritativne države našu instituciju ukinule. Brat Pavlović se opet prijavio sa vrlo interesantnom temom »Ispitivanje i merenje inteligencije«, istakao je značaj inteligencije u životu, pa prema tome i značaj ispitivanja i merenja inteligencije. Ističe osnivače metode ispitivanja A. Bineta i Dr. Simona u Francuskoj, pa Termana u Americi, Sterna u Nemačkoj i dr. Zatim je izložio način standardizovanja testova, opštih uslova ispitivanja i način proračunavanja intelektualne godine ispitanog lica, kao i njihovo preimućstvo objektivnog cenjenja nad subjektivnim. Po tom je izložio dalju primenu ove metode kod oblasnih inspektora, direktora škole, kod ispitivanja podobnosti za izvesne pozive i osnivanje psihotehnike — posebne naučne discipline koja je tek sada u razvoju. Konačno br. Kristoforović referisao je o svojoj poseti R. K. Zagreb, izneo je svoja opažanja u vezi sa sporazumom i veruje da će taj sporazum doneti blagostanje i konsolidovanje našoj otadžbini.

Problem naših škola je jedno od onih važnih pitanja koje kod nas što pre treba rešiti. I br. Isa Popović je ovaj stalno aktuelan problem na vrlo interesantan način prikazao. Naročito se osvrnuo na ulogu gimnazije koja svojim velikim brojem produkuje ogroman broj djaka bez ikakve praktične spreme, dok stručnih i specijalnih škola ima kod nas vrlo malo. Naročito se osvrnuo na važnost poljoprivrednih i zanatskih škola, koje bi imale zadatak da prvenstveno podižu našu domaću proizvodnju i da istoj daju stručno obrazovanu radnu snagu u kojoj danas oskudevamo i čije mesto zauzima još uvek veliki broj inostranih stručnjaka, radenika i nameštenika. Br. Isa je nagrađen zaslužnim aplauzom. Gosp. Djurica Antić, apotekar iz Sombora, održao je složeno predavanje o rasnoj teoriji, počevši od starog doba pa sve do svoje današnje pojave, kada se pretvorila u rasno-politički problem. Prikazuje pojedine štetne pojave ove današnje jeftine krilatice kao i opasnost koja pretila sa strane nosilaca ove teorije. G. predsednik, se u ime celog kluba zahvalio g. Antiću na njegovom divnom predavanju.

Br. Müller, tajnik, posle 30 dana odsutnosti vratio se sa vojne vežbe te su ga braća sa velikom radošću pozdravila. Koristio je priliku te nam poduže ispri-

čao lepote Južne Srbije oko albanske granice, koja je sa svojom divnom okolinom, bregovima i suptropskom klimom veoma prijatna za jesenja letovanja. Odličan drugarski duh koji je u tamošnjoj vojsci vladao vrlo je povoljno uticao na ljude koji su se, usprkos teške službe, vratili kući sa najboljim utiscima.

Br. Popović posetio je R. K. Zemun baš kada je tamo bio u zvaničnoj poseti br. guverner i naš rotar senior osnivač br. Kujundžić. Prikazao je verno i iscrpno ceo sastanak, pojedine zvanične pa čak i privatne razgovore, tako da su se braća osećala kao da su i sami učestvovali na tome divnom mitingu.

Brat dr Blaževac, da ne bi ostao dužan br. Isi, ispričao je svoju posetu R. K. Subotica koji su u najvećoj tišini, ali opet sa najvećom radošću i najboljim raspoloženjem proslavili 10 godišnjicu osnivanja svoga kluba. Isporučuju tople pozdrave tamošnje braće, a nagrađeni su posebice aplauzom.

Br. Kristoforović je pročitao odličan rad br. Horvata, predsednika R. K. Zagreb: »Rotary i rat« koje je predavanje pažljivo saslušano i na kraju nagrađeno zaslužnim aplauzom.

Br. Müller referisao je ukratko, kako se u Engleskoj suzbija skupoća odredjivanjem cena, kao i glavniije odredbe ovih propisa.

Br. Altmann je pak referisao o stanju tržišta benzina i ulja, naročito o postupku Rumuna oko isporuke ovog važnog pogonskog sredstva. Poslednji sastanak u mesecu bio je posvećen poseti fabrike kanapa i užarije u Odžacima. Put od Sombora do Odžaka prevaljen je modernim i udobnim autobusom. Direktor fabrike g. Horn ljubazno nas je dočekao i proveo kroz sve prostorije i prikazao nam najveću tvornicu te vrste u Jugoslaviji. Braća su sa velikim interesovanjem pregledala ceo tok proizvodnje, počevši od čišćenja kudelje sve do gotovih proizvoda. Izrađuju se i proizvodi od jute kao i vunenog štofa. Po tome smo pregledali socijalne ustanove fabrike. Veliko je slagalište životnih namirnica odakle se radnici, po ceni nabavke, snabdevaju hranom. Tu je »Dečiji dom« radnika i nameštenika. Ovde su mala deca pod stručnim nadzorom, dok njihovi roditelji rade u fabrici. Tu mališani imaju svoje male stolove sa belim čaršavima, svaki svoju fijoku sa četkom za zube, peškirom i divno odelenje za kupanje i tuševu. Velika sala za svečane pretstave i predavanja prijatno je iznenadila predsednika. Radnička kupatila sa tuševima i posebnim kabinama,

lepe nuzprostorije i menze radenika zaista su lep dokaz da kod Uprave fabrike vlada istinski rotarski duh. Pošto smo sve pregledali, sakupili smo se pored bele trpeze, gde su nas već čekali pretstavnicima mesnih vlasti i članovi uprave fabrike. Kod zajedničke večere pozdravio nas je dobrodošlicom direktor g. ing. Ertl Franja, a odgovorio mu je toplim rečima br. pretsjednik. Brat Pavlović je zatim održao vrlo lepo predavanje o ciljevima rotarskog pokreta od njegovog postanka do današnjeg dana, a br. ing. Balog je održao duhovitu kozeriju, prikazujući rad pojedinih rotara. Predavanje br. Pavlovića izazvalo je dubok utisak na prisutne, dok je br. Balog često puta prekidan burom smeha. U takvom odličnom raspoloženju ostalo se je u razgovoru do ponoći, kada smo krenuli kući sa uverenjem da smo mnogo doprineli da se ljudi u tome kraju upoznaju sa plemenitim ciljem rotarstva i da će naša poseta dati valja da i potstreka da se i tamo osnuje Rotary klub.

SPLIT. Delegacija kluba odala je na dan mrtvih počast prvom pretsjedniku kluba br. Budislavu Stipanoviću i položila kitu cvijeća na njegov grob.

Stupili smo u vezu s R. C. Roswell (New Mexico), kome smo pisali o stanju stvorenom kod nas uslijed rata i poslali smo po jedan primjerak ilustrovanog izdanja Dansko-jugoslovenskog društva iz Kopenhagena »Jugoslavien 1918.—1938.«

Br. Danilo, direktor Financijske direkcije, istupio je iz članstva zbog premještenja u Beograd. Rastanak je bio veoma srdačan.

Uprava sprema prijem novih članova i međugradski sastanak sa klubovima Dubrovnik i Šibenik, koji je delegacija kluba posjetila u cilju uspostavljanja življe veze.

Odbor za služenje zajednici poduzeo je akciju općeg interesa prema sugestijama, koje će pismeno dati članovi i prijatelji kluba.

Klub je saslušao izvještaj br. Barbieri o teškim prilikama u Češkoj.

Održana su predavanja »O jadranskim rakovima — jastozima« — »O optičaju papirnog novca« — »O magnetskim minama« i »O topovima ratnih brodova«.

Frekvencija u novembru: 86%.

Sakupljeno za nevoljne: 409 d 50 p.

SUBOTICA, U toku novembra održali smo 4 sastanka sa prosječnom frekvencijom od 72.70%. Na prvom sastanku, 8 novembra proslavili smo skromno, u okviru radnog sastanka, desetogodišnjicu

od osnutka našega kluba. Tom prilikom održao je br. pretsjednik predavanje o radu našega kluba kroz minulih deset ljeta, kao i značaj ovoga rada za naš grad. Br. Roth evocirao je uspomene na osnivanje kluba, sjetivši se naših osnivača kao i pokojnika. — S ovog sastanka poslali smo više pozdrava našim prijateljima.

Na drugom sastanku, koji je bio posvećen međunarodnom služenju, održao je br. dr. Popović pažljivo saslušano predavanje pod naslovom: »Kroz Evropu u predvečerje novoga rata«. U toku svog predavanja zadržao se je br. dr. Popović poglavito na pitanju Balkana u današnjem sukobu. — Br. Grimm nas je u opširnom referatu upoznao sa radovima Rotary-klubova zaraćenih i neutralnih zemalja.

Na sastanku od 22 novembra održao je naš stalan gost g. Frano Vukić, glavni gradski bilježnik, aktuelno i statističkim podacima protkano predavanje »O Sibiru«, toj »zemlji budućnosti«, kako ju je nazvao istraživač Nansen, proširivši naše znanje o toj ogromnoj teritoriji neiscrpljivih bogatstava. Naročito nas je opširno upoznao s postankom, razvitkom i sjajnim perspektivama prve jevrejske samostalne republike Birobidžam.

Kako se narednog dana svečano predaje prometu internacionalna autostrada Calais-Calcuta, održao je br. dr. Pavlović na istom sastanku predavanje pod naslovom: »Izgradnja internacionalnog auto-puta Calais-Calcuta u ogledalu rotarske saradnje«. U ovom predavanju ukazao je br. dr. Pavlović na prvi značaj rada našega kluba, kojemu je složnim nastupom i bratskom saradnjom sa R. C. Szeged uspjelo, da se usvoji trasa Szeged—Horgoš—Subotica—Bačka Topola—Novisad—Beograd itd., a ne ona, koja je predviđjala skretanje ove autostrade preko Rumunjske. — U završetku utvrđuje br. dr. Pavlović, da rezultatom jednog od svojih prvih radova u korist zajednice možemo biti zadovoljni i ponosni, svijesni toga, da smo poslužili našem gradu i domovini. — Na sutrašnjoj proslavi otvorenja ovoga puta moramo svi biti prisutni, jer kruniše se rad, u kojem su rotari uzeli živog učešća.

Održana su još slijedeća predavanja: br. pretsjednik Grabovac »Služenje u zvanju«, te referati braće: dra Popovića, Grimma, Rosenfelda i dra Lipozenčića.

Dne 20 decembra proslavljuje naš klub u prisutnosti guvernera br. ing. Alaupovića svoj 500. sastanak u okviru radne sjednice. Braća rotari dobro nam došli!

SUŠAK. Dne 8 novembra održana je sjednica klupske uprave, na kojoj je između ostaloga bilo pretresano pitanje daljnjeg rada u klubu, pitanje ekstenzije, te pitanje proslave našeg jubilarnog sastanka 500-tog, koji će se po svoj prilici održati u martu 1940 godine. Na sastanku od 15 novembra iznio je brat dr. Lipovščak, pročelnik odbora za služenje u klubu, program za daljnji rad, pa je naročito naglasio potrebu ekstenzije, do koje mora svakako doći, bilo inicijativom pododbora za klasifikacije i pododbora za primanje, bilo pak inicijativom upravnog odbora. Na sastanku od 8 novembra dao je brat Mezzorana referat iz domaćih klubova, dok je brat dr. Kojić referisao o francuskim klubovima na sastanku od 15 novembra. Sastanku od 15 novembra prisustvovao je kao gost rotar dr. Jozo Petrović, kustos muzeja Kneza Pavla, iz Beograda, koji nam je tom prilikom prikazao svoj plodan naučni rad. Sastanak od 22 novembra održan je u Martinšćici, kraj Sušaka, kao drugarsko veče, pa se je i tom prilikom ispoljilo međusobno nepomućeno drugarstvo. Predavanja tokom mjeseca održali su: brat dr. Lipovščak: »Chicago kao kolijevka rotarstva«; brat Antić o stanju naše tekstilne industrije; brat ing. Prikril o gradnji Narodnog Doma u Sušaku. Poslije održanih predavanja razvile su se žive debate, kojom su prilikom iznesena pitanja bila svestrano diskutovana.

ŠIBENIK. Na prvom sastanku u mjesecu novembru održana su 2 veoma interesantna referata, i to baš brata ing. Ljubičića, koji čita sastav obavještenja evropskog sekretarijata u Zürichu u pogledu držanja rotarstva u ovoj teškoj međunarodnoj situaciji kao i pravo rotarsko djelovanje kod zaraćenih država kao i djelovanje u onima, u kojima je rotarstvo zbog bilo kojih razloga sistirano, te brata Komesarovića »O poteškoćama pri izmjeni dobara između država u ovo izvanredno doba«.

Na istom sastanku izabrani su komponentni odbori sa njihovim pretsjednicima.

Sastanak 9. XI. ima za naš klub osobiti značaj, jer je na istom postignuta poslije dugog vremena stopostotna frekvencija.

Na ovom sastanku održao je brat Žaja veoma interesantno predavanje »Važnost zanat. trg. podmlatka«.

Imali smo posjete brata Miće Gatina i dr. Tonka Šoljana iz R. K. u Splitu, koji su došli specijalnom misijom glede utvr-

djenja dana medjugradskog sastanka Šibenik, Split, Dubrovnik, koji će se održati 9. XII. t. g.

Društvu »Istra« dostavljeno je Dinara 100 kao pripomoć.

VELIKA KIKINDA. Mjeseca novembra o. g. održali smo 5 sastanaka. Rešeno je da se sokolskoj petoljetci na ime trećeg obroka isplati Din 500.—, dječkim trpezama pri pravoslavnoj i katoličkoj osnovnoj školi po Din 500.—, nadalje da se nabavi 20 para cipela za siromašne djake osnovne škole kao Božićni poklon. Tokom mjeseca sabrano je za nevoljne Din 275.—

VRŠAC. U toku mjeseca novembra održana su 4 redovna bratska sastanka s prosečnom frekvencijom 65,23%.

Sastanak od 7 novembra protekao je u diskusiji, o unutarnjoj ekstenziji kluba, pak je odlučeno, da se pododboru za prijem stavi u dužnost, da izvrši kandidaciju novih članova.

Redovni bratski sastanak od 14 novembra bio je naročito prijatan i svečan. Toga večera, prvi put kao novoizabrani senator, posetio je svoj klub uvaženi brat Rotar Joca Georgijević.

U ime kluba brat pretsednik dr. Nikola Stefanović toplo je čestitao izbor bratu Georgijeviću, i izrazio radost sve braće, naglašavajući, da je brat Georgijević bio oduvek ponos svih rotara.

Kraj govora brata pretsednika spontano i srdačno su pozdravila aplauzom sva braća.

Brat Georgijević, vidno uzbudjen, toplo se zahvalio svojoj dragoj braći na izrazima iskrenih simpatija.

Na sastanku od 21 novembra izvršen je prijem novoga člana — brata dra Ante Gluščevića koji je odmah održao svoje uvodno predavanje: Prenašanje očne rožnjače sa leševa na obolele oči živih ljudi. Na eminentno stručan način brat dr. Gluščević u svom interesantnom predavanju izneo je najnovije metode hirurške intervencije u slučajevima, kada moderna medicina može da koristi već ugasle oči mrtvih ljudi, da bi pružila spas — povratila dragoceni vid živima.

Predavanje brata dr. Gluščevića pažljivo je saslušano i zaslužno pozdravljeno.

Poslednji bratski sastanak od 28 o. m. posvećen je razgovorima o drugarstvu.

U naizmeničnom izlaganju misli o gajenju drugarstva kao najiskrenijoj i najčvršćoj osnovi za razvijanje dubokog i poštenog prijateljstva, učestvovala su sva braća, pa se na završetku diskusije

jednodušno istakao zaključak, da je drugarstvo najljepša vrлина koja krasī dušu i vedri duh svakoga pravoga rotara.

U torbi za nevoljne odvojeno je u mesecu novembru 200.— dinara.

VUKOVAR. Na sastanku od 6 XI br. ing. Rogulić održao je predavanje o rotarstvu, obzirom na to što je ovom sastanku prisustvovalo i nekoliko gostiju nerotara.

Prigodom sastanka 13 novembra br. predsjednik izvješćuje da je našu braću Hinka i Aleksa Šteinerja snašla velika žalost, smrću njihovog dobro oca g. Mirka Šteinerja. Pokojnik je bio jedna markantna ličnost vukovarskog privrednog života. Sva braća saučestvuju u bolu naše braće Hinka i Alekse.

Br. ing. Funtak održao je na tome sastanku predavanje o staroj arhitektonskoj kulturi Jevreja, obzirom na gradnju Salamunovog hrama u Jerusalemu.

Br. ing. Simić održao je referat o osnivanju Privilegovanog društva za silose.

Dne 20 XI br. Baum referisao je o tendenciji cijena na žitarskom tržištu.

Sastanak od 27 XI bio je posvećen drugarstvu.

ZAGREB. Postupajući u duhu zaključka ovogodišnje distrikne konferencije prvi sastanak u mesecu novembru (6 XI) bio je posvećen »služenju u zvanju«.

Rot. Viljem Bizjak u vrlo lijepom i interesantnom referatu prikazao je svoje služenje u zvanju, izloživši svoja opažanja i iskustva. Govorio je nadalje o prilikama izvan svog poduzeća, o nekim problemima našeg vremena koji su isto tako važni za industriju kao i za ostale slojeve, a u prvom redu o odnosu privrede prema socijalnom zakonodavstvu i mjerama za popravak položaja radnog naroda.

Na sastanku od 13 novembra o. g. govorio je rot. dr. Dinko Ružić o »Sadašnjem stanju pravosudja u Banovini Hrvatskoj«.

Rot. dr. Jozo Poduje dao je na sastanku od 20 novembra o. g. u obliku »Classification talks« sliku današnjeg stanja našeg pomorstva«. Završivši svoj zanimivi i pregledni referat, istakao je rotar dr. Poduje da ima izgleda u sadašnjoj situaciji, da se naša trgovačka mornarica ojača i izgradi. Jedini je uslov više razbora i trijeznog prosudjivanja, naročito u širokim slojevima naših pomoraca, kojima se pruža prilika pomorskog ojačanja, kakovog još u našoj povijesti nije bilo.

Sastanak od 27 novembra bio je ispu-

njen referatom rot. dra. Milovana Zoričića: »Nešto o Upravnom sudu u Zagrebu«. Referat će biti objelodanjen u »Jugoslavenskom Rotaru«.

U ovom mjesecu održao je klub svoj prvi drugarski sastanak sa gospodjama. Sastanak je bio vrlo dobro posjećen i protekao je u animiranom raspoloženju.

Guverner ing. Radovan Alaupović izvještavao je na sastancima o svojim zvaničnim posjetama klubovima, te na sastanku od 20 novembra dao je iscrpan izvještaj o sjednici »Bugarsko-jugoslavenskog malog komiteta«, na kojoj je osim njega prisustvovao kao član toga komiteta rot. dr. Miljenko Marković.

ZEMUN. — U toku meseca novembra održano je 5 redovnih sastanaka sa prosečnom frekvencijom 73,08. Naša braća su posetila klubove Ljubljana, Beograd i Pančevo (poslednji u većem broju povodom sestrinskog večera 30 novembra), a od bratskih klubova beležimo ovog meseca posete od R. K. Ljubljana (23 i 30 novembra) i R. K. Beograd (2 novembra).

Klub je 11 novembra slavio svoj 300. sastanak, koji je vanredno lepo uspeo učestvovanjem rotarske braće iz Beograda, Pančeva, Slavenskog Broda, Sombora i Subotice, a naročito pri stvarom brata guvernera Radovana Alaupovića i guvernera bugarskog rotarskog distrikta Ljubena Božkova. Klub se takođe odazvao sa predsednikom i nekoliko članova ljubaznom pozivu bugarskog poslanstva na čajanku 13 novembra, koja je priredjena u čast bugarsko-jugoslavenskog Malog komiteta, a istog dana i sloveskom sastanku R. K. Beograd.

Sa učestvovanjem na našem 300. sastanku brat guverner Alaupović spojio je i svoju službenu posetu našem klubu. Tom prilikom bila su na V sednici Upravnog odbora pretresena i rešena sva pitanja opšte prirode, pa i takva koja se naročito odnose na posebne prilike kluba.

Ovog meseca održao je 2 novembra predavanje brat Velja Popović, R. K. Beograd o temi: Beograd kao poreski obveznik, dužnik i platac u budžetskoj 1938/39 godini, a 23 novembra predavao je brat dr. Marković o Finskoj. Osim toga referisao je brat Mahin 16 novembra o ratnim događajima i opštem položaju u svetu.

Klub je ovog meseca povećao broj članova primanjem novog člana brata Konstantina Domba, višeg inspektora Narodne banke, Zemun, Aleksandrova ulica 19.

GDJE SE SASTAJU I GDJE ODSJEDAJU ROTARI?

<p>BAČKA TOPOLA KAFANA BAKAJI (utorak, 20 h)</p>	<p>LESKOVAC HOTEL PLUG tekuća voda u sobama (četvrtak, 20 h)</p>
<p>BANJA LUKA HOTEL PALACE (petak, 20 h) topla i hladna tekuća voda, centralno grejanje, kafana</p>	<p>LJUBLJANA GRAND HOTEL UNION (sreda, 20 h) topla i hladna tek. voda, centr. grej., vodeći hotel u Ljubljani</p>
<p>BEOGRAD HOTEL SRPSKI KRALJ (poned., 20 h) topla tekuća voda, centr. grejanje, vodeći hotel u Beogradu</p>	<p>MARIBOR KAZINO VEL. KAVARNA Café-Restaurant-Bar (ponedjeljak, 20 h)</p>
<p>BITOLJ GRAND HOTEL JEVTIĆ (sreda, 20 h) vodeći hotel u Bitolju, tekuća voda u sobama, garaža</p>	<p>NIŠ HOTEL »PARK« (sreda, 20 h) topla i hladna tekuća voda, najmoderniji komfor, garaža, centralno grejanje itd.</p>
<p>BRČKO HOTEL JUGOSLAVIJA (četvrtak, 19.30 h)</p>	<p>NOVI SAD TRGOVAČKI DOM (petak, 20 h)</p>
<p>Čuprija - Jagodina - Paraćin KANTINA ŠEĆERANE (utorak, 20 h)</p>	<p>OSIJEK GRAND HOTEL (četvrtak, 20 h)</p>
<p>DUBROVNIK GRAND HOTEL IMPERIAL vodeći hotel u Dubrovniku (četvrtak, 20 h)</p>	<p>PANČEVO PIVARA WEIFERT (sreda, 20 h)</p>
<p>KARLOVAC VELIKA KAVANA (ponedjeljak, 20 h)</p>	<p>PETROVGRAD KANTINA FABRIKE ŠEĆERA (sreda, 20 h)</p>
<p>KRANJ HOTEL STARA POŠTA (utorak, 20 h)</p>	<p>SARAJEVO VODEĆI HOTEL HOTEL EVROPA (poned., 20 h) topla i hladna tekuća voda, centralno grejanje, garaža itd.</p>

<p>SKOPLJE</p> <p>HOTEL BRISTOL</p> <p>(petak, 20 h) topla i hladna tekuća voda, centr. grejanje, garaža itd.</p>	<p>ŠIBENIK</p> <p>GRAND HOTEL KRKA</p> <p>(četvrtak, 20.30 h) tekuća voda, centr. grejanje, garaža itd.</p>
<p>SLAVONSKI BROD</p> <p>HOTEL CENTRAL</p> <p>(utorak, 20 h)</p>	<p>VARAŽDIN</p> <p>GRAND HOTEL NOVAK</p> <p>pionir hotel svih staleža</p> <p>(petak, 20 h)</p>
<p>SOMBOR</p> <p>HOTEL »SLOBODA«</p> <p>(utorak, 20 h)</p>	<p>VELIKA KIKINDA</p> <p>(sreda, 20 h) U klupskim prostorijama Francuskog kluba u domu Kralja Petra Oslobodioca</p>
<p>SPLIT</p> <p>HOTEL CENTRAL</p> <p>(sreda, 20.30 h) topla i hladna tekuća voda; kafana i t. d.</p>	<p>VINKOVCI</p> <p>HOTEL LERNER</p> <p>(utorak, 20 h)</p>
<p>STARA KANJIŽA</p> <p>HOTEL MOLVAI</p> <p>(ponedjeljak, 19.30 h)</p>	<p>VRŠAC</p> <p>HOTEL SRBIJA</p> <p>(utorak, 20 h)</p>
<p>STARI BEČEJ</p> <p>HOTEL IMPERIAL</p> <p>(četvrtak, 20 h) tekuća voda, centralno grejanje, garaža</p>	<p>VUKOVAR</p> <p>GRAND HOTEL</p> <p>(ponedjeljak, 20 h)</p>
<p>SUBOTICA</p> <p>RESTAURANT LLOYD</p> <p>(sreda, 20 h)</p>	<p>ZAGREB</p> <p>GRAND HOTEL ESPLANADE</p> <p>vodeći hotel u Zagrebu</p> <p>(ponedjeljak, 20 h)</p>
<p>SUŠAK</p> <p>PARK HOTEL</p> <p>(sreda, 20 h)</p>	<p>ZEMUN</p> <p>HOTEL CENTRAL</p> <p>(četvr., 20 h) topla i hladna tekuća voda, centralno grejanje, garaža itd.</p>

PRISUSTVOVANJE NA KLUPSKIM SASTANCIMA

IZVJEŠTAJ ZA MJESEC NOVEMBAR 1939 GOD.

Redni broj	IME KLUBA	Broj članova koncem meseća	Broj održa- nih sastanaka	Prosečni broj članova	Prosečni broj prisut- nih članova	Prosečni mesečni postotak	Sastanci sa 100% pri- sutnosti
1	Bačka Topola	16	4	16. -	12.75	79.68	0
2	Banja Luka	13	4	8.50	8.50	65.37	0
3	Beograd	53	4	53.—	33.25	62.71	0
4	Bitolj	15	5	15.40	10.20	66.49	0
5	Brčko	16	5	15.40	10.20	66.33	0
6	Čuprija-Jagodina-Paraćin	16	4	16.—	9.75	60.94	0
7	Dubrovnik	19	5	19.—	13.20	69.47	0
8	Karlovac	24	4	24.—	20.25	84.37	0
9	Kranj	17	4	17.—	13.—	76.47	0
10	Leskovac	20	5	20.—	14.40	72.—	0
11	Ljubljana	38	4	38.—	31.25	82.21	0
12	Maribor	39	4	39.—	31.—	79.48	0
13	Niš	18	5	18.—	13.40	74.44	0
14	Novi Sad	37	4	37.—	24.50	66.19	0
15	Osijek	29	5	29.40	26.40	89.85	0
16	Pančevo	27	5	27.60	25.—	90.60	0
17	Petrovgrad	22	5	22.—	19.—	86.36	0
18	Sarajevo	28	4	26.25	20.—	75.95	0
19	Skoplje	24	4	24.50	18.25	74.41	0
20	Slavonski Brod	14	4	14.—	12.75	91.60	0
21	Sombor	17	4	17.—	13.75	80.88	0
22	Split	20	5	20.—	17.20	86.—	0
23	Stara Kanjiža	18	4	18.—	11.—	61.11	0
24	Stari Bečej	20	5	20.—	16.60	83.—	0
25	Subotica	32	4	32.—	23.25	72.66	0
26	Sušak	29	4	29.—	21.25	73.27	0
27	Šibenik	15	5	15.—	10.60	70.72	1
28	Varaždin	22	4	22.—	16.50	75.—	0
29	Velika Kikinda	18	5	18.—	11.60	64.40	0
30	Vinkovci	13	4	13.—	10.75	82.68	1
31	Vršac	22	4	21.50	14.—	65.29	0
32	Vukovar	17	4	17.—	10.50	61.76	0
33	Zagreb	51	4	51.75	33.75	65.19	0
34	Zemun	26	5	26.—	18.50	72.30	0
	Ukupno	805		800.30	586.35	2529.18	2
	Prosečno			23.53	17.24	74.38	

TRGOVINA KOLONIJALE I BOJA

RADANOV-RADIČEV DRAGOLJUB

ŽITNI TRG

PETROVGRAD

TELEFON: 2-64

Glavno zastupstva za Banat

»ZORKA«

prvo jugoslovensko društvo na deonice:

VEŠTAČKA GNOJIVA

Superfosfat 16⁰/₀, Superfosfat 18⁰/₀, »KAS« — »KS«, »Nitrofos«, Nitrofoskal, Vapneni dušik, Kalijeva so itd.

SRETSTVA ZA ZAŠTITU BILJA

Ortostan, Sfinks, Sulikol, Arsokol, Karbofin, Polibarit.

ZA NEGOVANJE I LEČENJE ŠIRE I VINA

»Vinobran«, Kalium-Meta-Bisulfit.

PLAVI KAMEN I SUMPOR

BOGATO STOVARIŠTE BOJA

Anilinskih, cementnih, zemljanih, uljanih, bezotrovnih i u tubama.

LAKOVA

Najboljih tuzemnih i inostranih maraka.

FIRNISA

KISTOVA

Tera-katrana, Ter-papira, Stukatur trska, Parafina, Pčelinjeg voska.

MATERIJAL ZA LONČARE

Olovna gledj, Kvarz pesak, Pečujska zemlja, Kaolin.

BENZIN

Auto ulja, mašinska maziva.

KISELINE

Sirćetne, solne, amoniačne, sumporne.

ТРГОВИНА ГВОЖЂА И ЛОВАЧКОГ ПРИБОРА
ПАВЛЕ ПАВЛОВИЋ

ПЕТРОВГРАД, ЖИТНИ ТРГ

ОСНОВАНА 1920 ГОДИНЕ

Жиро рачун: Код Народне Банке Краљ. Југославије
филијала Петровград

Рачун код Поштанске Штедионице Београд, број 58.027

Овлаштена продаја ловачког барута на велико.
У Банату највећа трговина ловачког прибора и
муниције. — Има интереса на повољне понуде
свих гвожђарских артикала.

DRAGOLJUB NADJVINSKI

trgovina manufakturne robe

PETROVGRAD, Glavna ulica

Ima veliki izbor

muških i ženskih štofova,

svile i drugo.

**VELIKO BEČKEREČKA
FABRIKA ŠEĆERA A. D.**

**U PETROVGRADU
OSNOVANO 1911. GODINE**

izradjuje sve vrste

KONZUMNOG ŠEĆERA

u najboljem kvalitetu

i to:

kristala

kocke

praha

griza i

glave

i stavlja ga u promet po
najjeftinijoj ceni putem

**PRODAJNE CENTRALE ZA ŠEĆER
U BEOGRADU**

ACETIK D.D.

ZAGREB

GJORGJIĆEVA UL. 9

TELEFON 60-72

Prodaja produkata
suhe destilacije
drva.

»Jugoslavenski Rotar« izlazi svakog 15-og u mjesecu. — Urednik i odgovorni urednik ing. Radovan Alaupović, Guverner 77. distr. R. J. Zagreb, Gjorgjićeva ulica broj 9, telefon 60-72. — Tisak »Tipografija« d. d., Zagreb. — Za tiskaru odgovara Ivan Ivanković, Zagreb, Selska cesta br. 47.